

20222363435

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕНЕРГЕТИКА (*)

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за енергетика (*), што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 3 ноември 2022 година.

Бр. 08-4540/1
3 ноември 2022 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕНЕРГЕТИКА (*)

Член 1

Во Законот за енергетика (*) („Службен весник на Република Македонија“ број 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 96/19), во членот 1 точката 3) се менува и гласи:

„статусот и надлежноста на Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија;“.

Член 2

Во членот 3 точката 9) се менува и гласи:

„„виртуелен производител“ е производител или снабдувач кој е учесник на пазарот на електрична енергија и кој комерцијално и технички интегрира производители на електрична енергија, потрошувачи-производители и оператори на складиште за електрична енергија приклучени на електродистрибутивна мрежа, со што се овозможува централизирано управување со нивното производство и нивен третман како еден производител кој учествува на пазарот на електрична енергија;“.

Во точката 38) зборовите: „и биомаса“ на крајот од реченицата се бришат.

---

* Со овој закон се врши усогласување со Регулативата 1227/2011 на Европскиот парламент и на Советот на ЕУ за интегритет и транспарентност на пазарите на големо на енергија (CELEX 32011R1227) од 25.10.2011 година, Регулативата 347/2013 на Европскиот парламент и Советот на ЕУ за упатства за транс-европска енергетска инфраструктура (CELEX 32013R0347) од 17.04.2013 година и Регулативата 2015/1222 на Европската Комисија за воспоставување водич за доделување на капацитети и управување со задолжувањата (CELEX 32015R1222) од 24.7.2015 година.

Во точката 46) зборовите: „на балансна група“ се бришат.

Точката 62) се менува и гласи:

„Систем за дистрибуција на природен гас“ е мрежа на нископритисни и среднопритисни гасоводи, друга опрема и постројки, како и оперативна резерва со максимален работен притисок до 16 бари;“.

Во точката 72) на крајот на реченицата по зборот „услуги“ се додаваат зборовите: „како и за определување на елементите за пресметка на продажните цени за електрична енергија од страна на универзалниот снабдувач и снабдувачот во краен случај и за продажната цена за природен гас од страна на снабдувачот со природен гас со обврска за јавна услуга;“.

По точката 81) се додаваат 13 нови точки 82), 83), 84), 85), 86), 87), 88), 89), 90), 91), 92), 93) и 94), кои гласат:

„82) „оператор на пазар на електрична енергија“ е друштво кое го организира и управува пазарот на електрична енергија и е одговорно за негово ефикасно функционирање и развој;

83) „оператор на пазар на природен гас“ е друштво кое го организира и управува пазарот на природен гас и е одговорно за негово ефикасно функционирање и развој;

84) „производител на електрична енергија“ е лице кое врши енергетска дејност - производство на електрична енергија и е регистрирано во трговскиот регистар во Република Северна Македонија, како и друго правно лице кое е регистрирано во регистарот на други правни лица во Република Северна Македонија и произведува електрична енергија од обновливи извори на енергија;

85) „складирање на електрична енергија“ е одложување на конечната употреба на електричната енергија до моментот кој следи по моментот кога е произведена, односно претворањето на електричната енергија во друг вид енергија, која се складира во складиште за електрична енергија приклучено на електропреносна или електродистрибутивна мрежа заради нејзино подоцнежнo повторно претворање во електрична енергија и користење;

86) „оператор на складиште за електрична енергија“ е лице кое врши енергетска дејност - складирање на произведена или набавена електрична енергија во складиште за електрична енергија;

87) „сајбербезбедност“ е способност на мрежата и информациските системи, коишто се составен дел на електропреносниот и електродистрибутивниот системи на системите за управување со објектите за производство на електрична енергија да се одбранат, на дефинирано ниво на безбедност, од напади и инциденти коишто ја нарушуваат доверливоста, интегритетот, автентичноста и достапноста на податоците обработени во овие системи или на поврзаните услуги, кои се обезбедуваат или до кои се пристапува преку овие мрежи и системи;

88) „внатрешна информација“ е прецизна информација што не е јавно објавена и е директно или индиректно поврзана со еден или повеќе енергетски производи на пазарите на големо и која, ако се објави, би влијаела врз цените на тие енергетски производи, при што за целите на оваа дефиниција информација претставува:

- информација што треба да биде објавена во согласност со овој закон и со прописите и другите акти донесени или одобрени согласно со овој закон или

- информација поврзана со капацитетите и користење на објектите за производство, складирање, потрошувачка или пренос на електрична енергија или природен гас, вклучувајќи ги планираната или непланираната достапност на овие објекти или

- информација што мора да биде јавно достапна во согласност со обврските утврдени во овој закон и со прописите и другите акти донесени или одобрени согласно со овој закон, договорите или вообичаените практики на соодветниот пазар на енергија на големо, ако можат да имаат значително влијание врз цените на енергетските производи на пазарот на големо, или

- други информации што учесниците на пазарот би ги користеле како основа за одлуки за тргување и давање налог за тргување со енергетски производи на пазарите на големо;

89) „прецизна информација“ е информација која упатува на збир од околности или настани коишто постојат или се очекува да настанат или да се случат и е доволно детаљна за да овозможи донесување заклучок за влијанието на тие околности или настани врз големопродажните цени на енергетските производи;

90) „енергетски производ на пазарот на големо“ е договор или дериватив, без оглед на местото и начинот на тргување, за снабдување или пренос на електрична енергија или природен гас каде испораката или преносот се врши на територијата на Република Северна Македонија или на територијата на договорна страна или учесник во Договорот за енергетска заедница, при што договорите за снабдување и дистрибуција на електрична енергија или природен гас за крајните потрошувачи не се сметаат за енергетски производи на пазарите на големо, освен договорите за снабдување на крајни потрошувачи со капацитет на потрошувачка еднаква или поголема на потрошувачката определена во овој закон;

91) „пазар на енергија на големо“ е секој пазар во кој договорна страна или учесник на Договорот за енергетска заедница тргуваат енергетски производи на пазарот на големо;

92) „писмено“ или „во писмена форма“ е секој запис што се состои од зборови или бројки што можат да се прочитаат, умножат и дополнително да се соопштат, вклучувајќи и електронски документ, чијашто содржина е складирана во електронска форма и се пренесува со електронски средства, а особено текстуални или звучни, визуелни или аудиовизуелни записи;

93) „PECI (Project of Energy Community Interest)“ е проект од интерес за Енергетската заедница, одобрен со Одлука на Министерскиот совет на Енергетската заедница;

94) „PMI (Project of Mutual Interest)“ е проект од заеднички интерес, одобрен со препорака на Министерскиот совет на Енергетската заедница.“.

Член 3

Во член 4 став (1) во точката 20) точката на крајот на реченицата се заменува со точка и запирка.

По точката 20) се додава нова точка 21), која гласи:

„21) складирање електрична енергија.“.

Во ставот (2) зборовите: „Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги на управување со комунален отпад на Република Северна Македонија“.

Член 4

Во член 8 во ставот (1) по точката 7) се додава нова точка 8), која гласи:

„8) донесување и следење на примена на мерки и активности за обезбедување сајбербезбедност на мрежата и информациските системи, коишто се составен дел на електропреносниот и електродистрибутивниот систем како и на системите за управување со објектите за производство на електрична енергија, во согласност со одредбите од овој закон, националната стратегија за сајбербезбедност и акцискиот план на Националната стратегија за сајбербезбедност како и со други прописи со кои се предвидени мерки и активности за обезбедување сајбербезбедност.“.

Точките 8) и 9) стануваат точки 9) и 10).

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Во услови на утврдено постоење на кризна состојба во областа на енергетиката со цел да се обезбеди сигурност во снабдувањето може да се преземат мерки за снабдување со електрична енергија за потрошувачите кои вршат дејност од јавен интерес како и за други потрошувачи, само доколку како мерки се утврдени со уредбата од членот 14 став (1) од овој закон.“

Член 5

Во член 11 во ставот (3) по зборовите: „пет години“ се додава запирка и зборовите: „а ако Владата оцени дека е потребно може и почесто, во постапка уредена согласно со ставот (1) на овој член“.

Член 6

Членот 15 се менува и гласи:

„(1) Владата, на предлог на Министерството, а по претходно мислење од министерството надлежно за работите од областа на социјалната заштита и Регулаторната комисија за енергетика, донесува Уредба за заштита на ранливи потрошувачи на енергија, со која особено се уредуваат:

1) потрошувачите кои спаѓаат во категоријата ранливи потрошувачи;

2) мерките што треба да се преземат за заштита на ранливите потрошувачи на енергија, вклучувајќи субвенции за потрошувачка на енергија наменети за домаќинствата кои не се предвидени со програмата за субвенционирање на потрошувачката на енергија согласно со прописите за социјална заштита;

3) мерките што треба да се преземат за заштеда на енергијата и подобрување на енергетската ефикасност;

4) начинот на спроведување на мерките и надлежните органи одговорни за нивно спроведување;

5) мерките што треба да ги преземаат операторите на системите за дистрибуција на енергија и

6) мерките што треба да ги преземе снабдувачот со обврска за обезбедување на јавна услуга, односно универзална услуга во снабдувањето со енергија.

(2) Владата, до крајот на тековната година, на предлог на Министерството, а по претходно мислење од министерството надлежно за работите од областа на социјалната заштита и Регулаторната комисија за енергетика донесува Програма за заштита на ранливи потрошувачи на енергија за наредната година со којашто се спроведуваат мерките утврдени со уредбата од ставот (1) на овој член и потребните средства и извори за финансирање на нивното спроведување.

(3) Мерките од уредбата од ставот (1) на овој член не смеат да ја нарушат конкуренцијата и да го попречат ефикасното функционирање на пазарите на електрична енергија, природен гас и топлинска енергија и не смеат да доведат до вкрстено субвенционирање одредени категории потрошувачи.

(4) Владата на секои две години го известува Секретаријатот на Енергетската заедница за спроведувањето на мерките од уредбата од ставот (1) на овој член.

(5) Народниот правобранител на Република Северна Македонија ги штити правата и интересите на потрошувачите на електрична енергија, природен гас и топлинска енергија на начин и во постапка утврдена со закон.“

Член 7

Во член 24 став (1) во точката 1) по алинејата 6 се додава нова алинеја 7, која гласи:

„- правила за воспоставување и примена на задолжителни технички и организациски мерки за обезбедување сајбербезбедност на објектите за производство и системите за пренос и дистрибуција на енергија, како и за размена на информации и известувања за заканите и инцидентите кои ја нарушуваат сајбербезбедноста.“

Во алинејата 18 по запирката се додаваат зборовите: „како и одлуки за одземање или престанок на одлуката за користење повластена тарифа за електрична енергија.“

Во алинејата 21 по запирката се додаваат зборовите: „како и решенија за престанок на овие решенија.“

Алинејата 22 се менува и гласи:

„- правила за постапка, услови, критериуми и методологија за оценка на инвестициите и ризиците во РЕСИ и РМИ и за објавување на индикаторите и соодветните референтни вредности за споредба на инвестициските трошоци.“

По алинејата 22 се додаваат три нови алинеи 23, 24 и 25, кои гласат:

„- правила за изземање од примената на одделни обврски од мрежните правила за пренос на електрична енергија,

- решенија за изземање од примената на одделни обврски од мрежните правила за пренос на електрична енергија,

- одлука за условите, начинот и роковите за усогласување на постојните корисници на електропреносниот систем со мрежните правила за пренос на електрична енергија.“

Во точката 2) по алинејата 5 се додаваат три нови алинеи 6, 7 и 8, кои гласат:

„- правила за условите и постапките за координирана пресметка на капацитети како и методологиите поврзани со координираната пресметка, по нивното усогласување извршено во рамките на меѓународните тела во кои учествува операторот на електропреносниот систем,

- моделите на билатерални и мултилатерални договори на пазарите ден однапред и во тековниот ден, вклучително и методологиите кои произлегуваат од договорите,

- тарифник за надоместоци за издавање, пренос и признавање гаранција за потекло од страна на операторот на пазарот на електрична енергија.“

Во алинејата 10 по зборот „дистрибуција“ се додаваат зборовите: „и пренос“.

Член 8

Во членот 25 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Регулаторната комисија за енергетика го следи и врши надзор над функционирањето на пазарите на енергија со цел да се:“

Во точката 1) по зборот „конкурентноста“ се додава запирка и зборот „интегритетот“, а сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со запирка.

По точката 2) се додава нова точка 3), која гласи:

„3) открие и спречи тргување со енергетски производи на пазарот на големо засновано на внатрешни информации и манипулација на пазарите на големо со енергетски производи, вклучително и обид за манипулација на пазарите на големо со енергетски производи.“

Во ставот (2) во точката 13) по зборовите: „и пренос на енергија“ се додаваат зборовите: „техничката состојба на системите за пренос и дистрибуција на енергија пред и по извршената реконструкција или санација по настаната хаварија“.

Во точката 21) по алинејата 2 се додава нова алинеја 3, која гласи:

„- известување на потрошувачите за последиците од нефункционирањето на системите за пренос и дистрибуција на енергија поради вршење реконструкција или санација по настаната хаварија“.

По точката 29) се додава нова точка 30), која гласи:

„30) активностите за тргување со енергетски производи на пазарот на големо со цел да открие и спречи тргување засновано на внатрешни информации и манипулација на пазарот на енергетски производи на големо, вклучително и обид за манипулација на пазарот на енергетски производи на големо.“.

Ставот (3) се менува и гласи:

„Регулаторната комисија за енергетика донесува правилник за начинот и постапката за следење и вршење надзор над функционирањето на пазарите на енергија, како и начинот на евидентирање на учесниците на пазарите на енергија на големо, определување на лицата на кои им е забрането тргување засновано на внатрешни информации и исклучоците, начинот на објавување внатрешни информации, видот, содржината, формата, начинот и периодите на доставување и/или објавување на извештаите и податоците од членот 25-а од овој закон.“.

Член 9

По членот 25 се додаваат нов наслов и нов член 25-а, кои гласат:

„Обезбедување интегритет и транспарентност на пазарите на енергија

Член 25-а

(1) Забрането е тргување засновано на внатрешни информации, односно лицата кои поседуваат внатрешни информации во врска со енергетски производ на пазарот на големо не смеат да:

1) ги користат внатрешните информации при купување или продажба или обид за купување или продажба, за своја сметка или за сметка на трета страна, директно или индиректно, на енергетски производи на пазарот на големо на кои се однесуваат тие информации;

2) да ги обелоденуваат внатрешните информации на кое било друго лице, освен ако таквото обелоденување се врши во текот на вообичаеното вршење на нивната дејност, професија или должност и

3) да му препорачуваат или да наведуваат друго лице, врз основа на внатрешните информации, да купи или да продаде енергетски производ на пазарот на големо на кој се однесува таа информација.

(2) Забранета е манипулација на пазарите на енергетски производи на големо, при што манипулација на пазарот на енергетски производи на големо е:

1) вршење на каква било трансакција или давање на каков било налог за тргување со енергетски производи на пазарот на големо, со кои:

- се дава или е веројатно дека ќе се дадат лажни или погрешно наведувачки сигнали за понудата, побарувачката или за цената на енергетските производи на пазарот на големо,

- со помош на едно лице или во соработка на повеќе лица се обезбедува или се прави обид да се обезбеди вештачко поставување на цената на еден или на повеќе енергетски производи на пазарот на големо, освен ако лицето кое ја спровело трансакцијата или го издало налогот за тргување докаже дека има легитимни причини за тоа и дека трансакцијата или налогот за тргување е во согласност со прифатените практики на соодветниот пазар на енергетски производи на големо или

- се користи или се обидува да се користи фиктивно средство или кој било друг облик на измама или измислица кој дава, или е веројатно дека ќе даде лажни или погрешно наведувачки сигнали за понудата, побарувачката или за цените на енергетските производи на пазарот на големо или

2) ширење информации преку медиуми, интернет или на кој било друг начин, кои даваат, или е веројатно дека ќе дадат лажни или погрешно наведувачки сигнали за понудата, побарувачката или за цените на енергетските производи на пазарот на големо, вклучително и ширење гласини или лажни или погрешно наведувачки вести ако лицето кое ги шири знаело или требало да знае дека информациите се лажни или погрешно наведувачки.

(3) Забранет е обид за манипулација на пазарот на енергетски производи на големо, при што обид за манипулација на пазарот на енергетски производи на големо е:

1) вршење каква било трансакција, давање каков било налог за тргување или преземање на каква било друга мерка, која се однесува на одреден енергетски производ на пазарот на големо, со намера за:

- давање лажни или погрешно наведувачки сигнали за понудата, побарувачката или цената на енергетските производи на пазарот на големо;

- вештачко поставување на цената на еден или повеќе енергетски производи на пазарот на големо, освен ако лицето кое ја спровело трансакцијата или го издало налогот за тргување докаже дека има легитимни причини за тоа и дека трансакцијата или налогот за тргување е во согласност со прифатените практики на соодветниот пазар на енергетски производи на големо, или

- користење фиктивно средство или кој било друг облик на измама или измислица, кој дава или е веројатно дека ќе даде лажни или погрешно наведувачки сигнали за понудата, побарувачката или за цените на енергетските производи на пазарот на големо или

2) ширење информации преку медиуми, интернет или на кој било друг начин, со намера давање лажни или погрешно наведувачки сигнали за понудата, побарувачката или за цените на енергетските производи на пазарот на големо.

(4) Учесник на пазарите на енергија на големо со енергетски производи е секое лице што врши трансакции или дава налози за вршење трансакции на тие пазари, а особено:

1) операторите на системите за пренос и дистрибуција на електрична енергија и природен гас;

2) операторот на пазарот со електрична енергија при трансакции со електричната енергија произведена од обновливи извори од страна на повластени производители коишто користат повластена тарифа;

3) трговците и снабдувачите со електрична енергија и природен гас;

4) производителите на електрична енергија кои произведената електрична енергија ја продаваат на пазарот на големо;

5) потрошувачите што имаат капацитет на потрошувачка на електрична енергија или природен гас при целосна искористеност на сите производствени капацитети на потрошувачот, која е еднаква или поголема од 600 GWh за период од една календарска година и ја вклучува вкупната потрошувачка на тој потрошувач како посебен економски субјект, под услов потрошувачката да се одвива на пазари со поврзани големопродажни цени, при што не се зема предвид потрошувачката на индивидуалните постројки под контрола на еден економски субјект со капацитет на потрошувачка помал од 600 GWh годишно, ако тие постројки се наоѓаат на различни релевантни географски пазари и поради тоа немаат заедничко влијание на цените на енергетските производи на пазарот на големо;

б) лицата кои во рамките на вршењето на својата дејност посредуваат во договарање на трансакции со енергетски производи на пазарите на големо.

(5) Учесниците на пазарите на енергија на големо од ставот (4) точки 1), 2), 3), 4) и 5) на овој член се должни да поднесат барање за запишување во евиденцијата на учесници на пазарот на енергија на големо, што ја воспоставува и ја води Регулаторната комисија за енергетика.

(6) Учесниците на пазарите на енергија на големо од ставот (4) точки 1), 2), 3), 4) и 5) на овој член се должни да доставуваат извештаи до Регулаторната комисија за енергетика, како и да објавуваат внатрешни информации во однос на нивните капацитети и работење на пазарите на енергетски производи на големо, согласно со прописот од членот 25 став (3) од овој закон.

(7) Ако лицето кое во рамките на вршењето на својата дејност посредува во договарање трансакции со енергетски производи на пазарите на енергија на големо се сомнева дека определена трансакција може да претставува тргување засновано на внатрешни информации, манипулација на пазар или обид за манипулација на пазар, е должно за тоа да ја извести Регулаторната комисија за енергетика.

(8) Лицето од ставот (7) на овој член е должно да воспостави и применува ефикасни механизми за препознавање тргување засновано на внатрешни информации, манипулација на пазар или обид за манипулација на пазар.“.

Член 10

Во членот 29 ставот (3) се менува и гласи:

„Тарифниот систем со кој се определуваат елементите за пресметка на продажните цени за електрична енергија од страна на универзалниот снабдувач, односно продажните цени за природен гас од страна на снабдувачот со природен гас со обврска за јавна услуга, треба да биде заснован на начелата од членот 28 став (4) од овој закон.“.

Ставот (4) се менува и гласи:

„Вршителите на регулирани енергетски дејности се должни да ги применуваат цените утврдени во одлуките за цени и тарифи донесени со примена на прописите и методологиите од членот 28 од овој закон и тарифните системи од ставот (1) на овој член.“.

По ставот (4) се додаваат два нови става (5) и (6), кои гласат:

„(5) Универзалниот снабдувач со електрична енергија и снабдувачот со природен гас со обврска за јавна услуга се должни да ги формираат продажните цени за електрична енергија односно природен гас, со примена на тарифниот систем од ставот (3) на овој член.

(6) Регулаторната комисија за енергетика го следи начинот на примена на тарифниот систем од ставот (3) на овој член и ако утврди дека продажните цени не се во согласност со тарифниот систем, донесува одлука со која ќе го обврзе снабдувачот да ги усогласи продажните цени со тарифниот систем.“.

Член 11

По членот 30 се додаваат нов наслов и нов член 30-а, кои гласат:

„Сајбербезбедност

Член 30-а

(1) Заради обезбедување сајбербезбедност на мрежите и/или на информациските системи што ги користат во вршењето на дејноста, операторите на електропреносниот и електродистрибутивниот систем и производителите на електрична енергија кои

управуваат со електроцентрали со вкупна инсталирана моќност еднаква или поголема од 200 MW преземаат мерки и активности за откривање закани и спречување сајбернапади и инциденти и воспоставуваат механизми за справување со заканите или со последиците од нападите и инцидентите како и за обновување на мрежите и системите до состојба во која се наоѓале пред сајбер нападот или инцидентот.

(2) Субјектите од ставот (1) на овој член особено се должни да:

- 1) назначат службеник за сајбербезбедност;
- 2) се сертифицираат според меѓународни стандарди за безбедност на мрежите, информатичка безбедност и сајбербезбедност;
- 3) донесат методологија за проценка на ризици од сајбернапади и инциденти и оперативни планови за превенција и реакција на сајбернапади и инциденти;
- 4) разменуваат информации за сајберзакани и инциденти со Регулаторната комисија за енергетика, а по потреба и меѓусебно и со други оператори и
- 5) донесат и да применуваат програма за обука за вработените во врска со сајбербезбедност.

(3) Операторите и производителите од ставот (1) на овој член се должни да доставуваат годишни планови и извештаи за примена на обврските од ставот (1) на овој член до Регулаторната комисија за енергетика, најдоцна до 31 јануари за тековната година, а доколку Регулаторната комисија за енергетика оцени дека е потребно, може и почесто.

(4) Регулаторната комисија за енергетика, во согласност со прописите со кои се уредува безбедноста на мрежите и на информациските системи, донесува правила за сајбер безбедност со кои поблиску се уредуваат обврските за обезбедување сајбербезбедност, односно техничките и организациските мерки и активности што ги преземаат субјектите од ставот (1) на овој член, заради обезбедување сајбербезбедност на мрежите и/или на информациските системи што ги користат во вршењето на дејноста, а особено:

- 1) определување критична инфраструктура во енергетскиот сектор за која Регулаторната комисија за енергетика ќе утврди приоритет во обезбедувањето на сајбербезбедност;
- 2) меѓународните стандарди за безбедност на мрежите, информатичка безбедност и сајбер безбедност според кои се сертифицираат соодветните оператори и производители;
- 3) основните елементи на методологијата за проценка на ризици од сајбер напади и инциденти и на оперативните планови за превенција и реакција на сајбер напади и инциденти;
- 4) начин и постапка за проверка на безбедноста на применетите информациски системи;
- 5) барањата кои треба да ги исполнат новите и постојните уреди поврзани со интернет или кои се користат во мрежите и системите кои применуваат оперативни технологии;
- 6) мерките и активностите за спречување и/или намалување ризици од сајбернапади и инциденти;
- 7) мерките и активностите за спречување и/или намалување ризици од сајбернапади и инциденти предизвикани од и поврзани со доминоефектите;
- 8) начин, постапка и рокови за доставувања на известувања за откриени сајбер безбедносни напади и инциденти до Регулаторната комисија за енергетика;
- 9) условите за назначување службеник за сајбербезбедност и неговите овластувања и задачи;
- 10) основните елементи на програмата за спроведување обуки за вработените за сајбербезбедност и
- 11) роковите за исполнување на обврските пропишани со правилата.”.

Член 12

Во членот 34 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) По исклучок од одредбите на ставовите (2) и (3) на овој член, во случај на прогласена кризна, вонредна, воена состојба, епидемија или пандемија, Регулаторната комисија за енергетика може да одржува подготвителни седници во постапка и рокови определени согласно со деловникот за работа на Регулаторната комисија за енергетика.“.

Ставовите (4) и (5) стануваат ставови (5) и (6).

Член 13

Во членот 35 став (1) во точката 1) по зборот „издавање“ се додава записка и се додаваат зборовите: „менување, продолжување и пренесување“.

По точката 2) се додава нова точка 3), која гласи:

„3) надоместоци од постапката за утврдување тарифи за отпад, односно регулаторна тарифа за отпад,“.

Во точката 3) која станува точка 4) сврзникот „и“ на крајот од реченицата се брише.

Во точката 4) која станува точка 5) точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По точката 5) се додава нова точка 6), која гласи:

„6) посебен годишен надоместок кој го плаќаат давателите на услуга утврден како процент на зафаќање од годишниот приход на давателите на услуга остварен од давањето на услугите за управување со комунален отпад.“.

По ставот (8) се додава нов став (9), кој гласи:

„(9) Регулаторната комисија за енергетика може да донесе одлука за пренамена на средствата по расходни ставки во рамките на вкупно одобрените средства со финансискиот план ако расходите што се предмет на промени не можеле да бидат предвидени при изработување на предлог-финансискиот план, што мора да биде образложено во одлуката и промената на ставката да не е поголема од 25% од износот на ставката во одобриениот финансиски план.“.

Член 14

Во членот 37 став (1) во точката 1) по зборовите: „природен гас“ се додаваат зборовите: „сурова нафта и нафтени деривати“.

Алинејата 1 се менува и гласи:

„- против актите на соодветните оператори со кои се одбива пристапот или приклучувањето на соодветниот систем, а во однос на топлинската енергија и против актите на соодветниот оператор со кои се одбива барање за исклучување, како и против актите со кои се утврдува износот на надоместокот и другите услови за приклучувањето, а во однос на топлинската енергија и против актите со кои се утврдува износот на надоместокот и другите услови за исклучувањето,“.

Точката 3) се менува и гласи:

„вршителите на енергетските дејности и потрошувачите против поединечен акт на операторот на соодветниот пазар на енергија со кој се одбива барањето за упис во соодветниот регистар или се одлучува за правата и обврските коишто произлегуваат од учеството на соодветниот пазар.“.

Член 15

Во член 38 ставот (1) се менува и гласи:

„Забрането е вршење енергетска дејност без лиценца издадена од Регулаторната комисија за енергетика“.

По ставот (8) се додаваат два нови става (9) и (10), кои гласат:

„(9) Лиценца за вршење енергетска дејност производство на електрична енергија му се издава и на правно лице регистрирано во регистарот на други правни лица во Република Северна Македонија, кое произведува електрична енергија од обновливи извори.

(10) Носителот на лиценца е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува годишен извештај за својата работа и за исполнување на обврските утврдени во лиценцата за вршење на енергетската дејност.“

Ставот (9) станува став (11).

Член 16

Во членот 39 во ставот (2) по точката 2) се додава нова точка 3), која гласи:

„3) кога носителот на лиценцата изврши пренос на сопственоста на електроцентралата за производство на електрична енергија од обновливи извори за чиешто работење е издадена лиценцата врз друго лице коешто ги исполнува условите за издавање на лиценцата;“

Точката 3) станува точка 4).

Во точката 4) која станува точка 5) зборовите: „лично управување, доколку се усвои план за реорганизација“ се заменуваат со зборовите: „реорганизација која се спроведува според одобрен план за реорганизација“, а зборот „лиценца“ се заменува со зборот: „лиценцата“.

Член 17

Во член 40 во ставот (4) зборовите: „По еден примерок од решението“ се заменуваат со зборот „Решението“, а по зборовите: „Регулаторната комисија за енергетика“ се додава зборот „го“.

Член 18

Во членот 53 во точката 11) сврзникот „или“ се заменува со точка и запирка.

Во точката 12) точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „или“.

По точката 12) се додава нова точка 13), која гласи:

„13) можноста да се изгради или користи постројка за складирање електрична енергија.“

Член 19

Во членот 55 воведната реченица се менува и гласи:

„Кон барањето за добивање овластување од членот 54 став (2) од овој закон се поднесуваат следниве докази и податоци:“

Во точката 2) пред зборовите: „согласност за приклучување“ се додава зборот „прелиминарна“.

Во точката 4) по зборот „планирање“ се става запирка и зборовите: „односно одлука на Владата за давање на согласност за изградба на фотонапонска електроцентрала на земјиште предвидено за изградба во постапка уредена со закон“.

Во точката 11) сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка.

По точката 11) се додава нова точка 12), која гласи:

„12) имотен лист за земјиштето на коешто се планира да се гради енергетскиот објект од којшто може да се утврди правото на сопственост, односно на користење на земјиштето и“.

Точката 12) станува точка 13).

По ставот 1 се додаваат два нови става (2) и (3), кои гласат:

„(2) Докажете и податоците за исполнетост на условите од ставот (1) точки 2, 3, 4, 9, 10, 11 и 12 на овој член ги обезбедува овластеното службено лице од органот што ја води постапката за издавање овластување, кое е должно во рок од три дена од денот на приемот на барањето да ги побара доказите од надлежниот јавен орган.

(3) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган е должно бараните докази од ставот (2) на овој член да ги достави во рок од три дена од денот на приемот на барањето.“.

Член 20

Во член 60 во ставот (1) по зборот „сила“ се додаваат зборовите: „со можност за продолжување на неговата важност, но не подолго од три години“.

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) По барање на носителот на овластувањето доставено пред истекот на рокот од ставот (1) на овој член, Владата, односно советот на единицата на локалната самоуправа ќе го измени или дополни издаденото овластување за изградба на нови или проширување на постојни објекти за производство на електрична односно топлинска енергија, вклучително и продолжување на рокот согласно со ставот (1) на овој член, ако барањето е во согласност со критериумите од членот 53 од овој закон врз основа на кои е издадено овластувањето, освен во однос на инсталираната моќност на објектот.“.

Ставот (3) станува став (4).

Член 21

Во членот 61 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Ако друга мерка за поддршка од членот 186 од овој закон се доделува преку тендерска постапка, соодветно се применуваат одредбите од членот 188 од овој закон.“

Ставовите (4), (5) и (6) стануваат ставови (5), (6) и (7).

Член 22

Во членот 62 ставот (2) се менува и гласи:

„Нов систем за дистрибуција на природен гас на определено подрачје од територијата на Република Северна Македонија може да гради и со него да управува и јавно претпријатие или друго правно лице основано за таа намена од страна на единицата на локалната самоуправа ако подрачјето не е опфатено со постапката за доделување договор од ставот (1) на овој член.“.

Во ставот (5) зборовите: „претходно е планирано градење на нов систем за дистрибуција на природен гас“ се заменуваат со зборовите: „е започната постапка за доделување на договор од ставот (1) на овој член“.

Член 23

Во членот 65 став (3) во точката 4) зборовите: „урбанистичко - планска документација“ се заменуваат со зборовите: „урбанистички план“.

Член 24

Во членот 67 во ставот (4) точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: „како и содржината на овластувањето.“.

Ставот (8) се менува и гласи:

„Користењето на директен вод нема да влијае врз остварувањето на правото на корисникот на директниот вод за пристап на системи и приклучување на мрежи за пренос или дистрибуција на електрична енергија или природен гас во согласност со одредбите од овој закон.“.

Член 25

По членот 67 се додаваат нов наслов и нов член 67-а, кои гласат:

„Стратешки проекти на енергетска инфраструктура

Член 67-а

(1) Стратешки проект за електроенергетска инфраструктура е проект кој овозможува сигурно снабдување со електрична енергија, интеграција и зголемување на конкурентноста на пазарот на електрична енергија, намалување на тесните грла на електроенергетската инфраструктура и зголемување на флексибилноста и одржливоста на електроенергетскиот систем, поврзување на производители од обновливи извори за производство на електрична енергија и пренесување на произведената електричната енергија до потрошувачите и до местата за складирање, меѓу другото преку интероперабилност, соодветни поврзувања, како и сигурно и доверливо функционирање на системот, а со којшто се предвидува:

1) изградба на високонапонски далекуводи, проектирани за напон од најмалку 110 kV и подземни и подводни кабли за пренос, проектирани за напон од најмалку 150 kV;

2) изградба на објекти со надземна или подземна инфраструктура или геолошки места во кои постојано или привремено се складира електрична енергија, ако се планира нивно директно поврзување со високонапонски далекуводи од најмалку 110 kV;

3) набавка и вградување опрема или инсталација неопходна за безбедно, сигурно и ефикасно работење на системите наведени во точките 1) и 2) на овој став, вклучително и системи за заштита, следење и контрола на сите напонски нивоа и трафостаници;

4) набавка и вградување опрема или инсталација во електропреносниот систем или во електродистрибутивниот систем во среднонапонската мрежа, со која се овозможува:

- двонасочна дигитална комуникација во реално време или близу до реалното време,
- интерактивно и паметно следење и управување со производството, преносот, дистрибуцијата и потрошувачката на електрична енергија во рамките на електроенергетскиот систем, со цел развој на системот, кој ќе овозможи ефикасно интегрирано работење на сите корисници поврзани на него и
- економски ефикасен и одржлив електроенергетски систем со ниски загуби и високо ниво на квалитет, безбедност и сигурност во снабдувањето; и

5) изградба на паметни мрежи, чијашто употреба опфаќа примена на технологии и постапки со кои се овозможува постигнување ефективна интеграција на сите корисници кои се поврзани на електроенергетскиот систем, особено поголемите производители на електрична енергија од обновливи или дистрибуирани извори за производство на електрична енергија и вклучување на корисниците во управувањето со нивната потрошувачка на енергија.

(2) Стратешки проект за инфраструктура за природен гас и биогаз, е проект којшто овозможува интеграција и зголемување на конкурентноста на пазарот на гас, намалување на тесните грла и зголемување на флексибилноста на системот, сигурност во снабдувањето преку поврзувања и пристап до различни извори на снабдување, добавувачи и рутите за снабдување, намалување на емисиите на стакленички гасови или емисиите на локално загадување и зголемување на употребата на биогаз, а со којшто се предвидува:

1) изградба на цевководи за пренос на природен гас и биогаз кои се дел од мрежата која главно е составена од цевководи под висок притисок, со исклучок на цевководи со висок притисок што се користат за потребите на производство или за локална дистрибуција на природен гас;

2) изградба на подземни објекти за складирање поврзани со гасоводите со висок притисок од точка 1) на овој став;

3) изградба на објекти за прием, складирање и повторно гасификација или декомпресија на течен природен гас (LNG) или компримиран природен гас (CNG) и

4) набавка и вградување опрема или инсталација неопходна за системот да работи безбедно, сигурно и ефикасно или да овозможи двонасочен капацитет, вклучително и компресорски станици.

(3) Стратешки проект за инфраструктура за сурова нафта е проект којшто овозможува сигурност во снабдувањето, што би ја намалило зависноста од еден извор на снабдување, ефикасно и одржливо користење на ресурсите преку ублажување на ризиците врз животната средина, или интероперабилност со друга инфраструктура за сурова нафта, а со кој се предвидува:

1) изградба на цевководи што се користат за пренос на сурова нафта;

2) изградба на пумпни станици и објекти за складирање неопходни за работа на цевководи со сурова нафта и

3) набавка и вградување опрема или инсталација, што му овозможува на системот за пренос и складирање на сурова нафта да работи безбедно, сигурно и ефикасно, вклучувајќи заштита, следење и контрола на системот и уредите со реверзибилен проток.

(4) Владата, во постапка утврдена со прописите со кои се уредуваат стратешките инвестиции, а по претходно обезбедено мислење од Регулаторната комисија за енергетика кое е изработено согласно со правилата од членот 24 став (1) точка 1) алинеја 22 од овој закон, донесува одлука за прогласување на проект на енергетска инфраструктура од ставовите (1), (2) и (3) на овој член за стратешки инвестиционен проект.

(5) Владата, во постапка утврдена со прописите со кои се уредуваат стратешките инвестиции, а по претходно обезбедено мислење од Регулаторната комисија за енергетика кое е изработено согласно со правилата од членот 24 став (1) точка 1) алинеја 22 од овој закон, може да предложи групите за електрична енергија и природен гас, кои учествуваат во процесот на селекција на РЕСИ/РМИ проекти при Енергетската заедница, да го вклучат проектот во листата на РЕСИ проекти, односно РМИ проекти.

(6) Ако Регулаторната комисија за енергетика, врз основа на анализата на трошоците и/или по претходна консултација со регулаторните тела од засегнатите договорни страни и/или учесници во Договорот за енергетската заедница, утврди дека постои ризик за реализација и функционирање на проектот, во мислењето од ставот (4), односно ставот (5) на овој член може да ѝ предложи на Владата да донесе поттикнувачки мерки во согласност со прописите со коишто се уредува доделување на државна помош, а особено во однос на реализација на планираните инвестиции, признавање на трошоците настанати пред пуштањето во употреба на проектот, обезбедување на дополнителен поврат на капиталот вложен во проектот и други потребни и соодветни мерки.“.

Член 26

Во членот 69 став (1) во точката 7) сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка.

Во точката 8) точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По точката 8) се додава нова точка 9), која гласи:

„9) оператор на складиште за електрична енергија.“.

Член 27

Во член 70 во ставот (3) по зборовите: „пазарот на електрична енергија,“ се додаваат зборовите: „да обезбедува други енергенти, како и да презема други дејства на пазарите за енергија“.

Во ставот (4) бројот „250“ се заменува со бројот „200“.

Член 28

По членот 70 се додаваат нов наслов и нов член 70-а, кои гласат:

„Оператор на складиште за електрична енергија

Член 70-а

(1) Операторот на складиште за електрична енергија во согласност со овој закон и со прописите и правилата донесени согласно со овој закон:

1) нуди системски услуги на операторот на електропреносниот систем заради балансирање на системот, согласно со техничките капацитети и барањата утврдени во правилата за балансирање на електроенергетскиот систем и мрежните правила за пренос на електрична енергија;

2) обезбедува достапност на договорените количини на електрична енергија и/или системски услуги до точката на прием во електропреносниот или електродистрибутивниот систем, во согласност со условите и обврските од неговата лиценца како и со договорот за приклучување;

3) доставува извештаи, податоци и информации до операторот на електропреносниот систем или електродистрибутивниот систем во согласност со соодветните мрежни правила;

4) доставува до операторот на електропреносниот систем и операторот на пазарот на електрична енергија податоци и информации од договорите за купување и продажба на складираната електрична енергија, расположивоста на складишниот капацитет и/или системските услуги, освен деловно-финансиските податоци.

(2) Операторот на електропреносниот систем и операторот на електродистрибутивниот систем не можат да бидат сопственици, да градат, да управуваат или да бидат оператори на постројка за складирање на електрична енергија, освен ако согласно со соодветните мрежни правила постројката претставува целосно интегрирана компонента на електропреносната, односно електродистрибутивната мрежа, којашто се користи за обезбедување на сигурно и доверливо работење на системот, но не и за обезбедување услуги за балансирање или управување со загушувањата.

(3) Техничко-технолошките услови и начинот за приклучување, како и методологијата за пресметка на надоместокот за приклучување на постројката за складирање на електрична енергија на електропреносната, односно електродистрибутивната мрежа се уредуваат во соодветните мрежни правила.“.

Член 29

Во членот 78 став (2) по точката 27) се додаваат две нови точки 28) и 29), кои гласат:

„28) да учествува во постапките на регионална координирана пресметка на капацитети и спојување на пазарите на електрична енергија, вклучувајќи и во изработката на условите и методологиите за координирана пресметка на капацитети и спојување на пазарите на електрична енергија;

29) да соработува со операторот на организираниот пазар на електрична енергија во постапките за спојување на пазарите на електрична енергија;“.

Точките 28) и 29) стануваат точки 30) и 31).

Член 30

Во членот 83 ставот (1) се менува и гласи:

„Операторот на електропреносниот систем е должен на секои две години да подготви план за развој на електропреносниот систем за период од следните десет години во кој, согласно со барањата утврдени во мрежните правила за пренос на електрична енергија, треба да бидат содржани сите потребни информации за проширувањето и надградбата на електропреносниот систем, вклучувајќи ги и потребите и можностите за изградба и приклучување на постројки за складирање електрична енергија, како и приоритетите за изградба на нови интерконективни водови усогласени со операторите на електротреносните системи во регионот. Операторот на електропреносниот систем, најдоцна на 1 октомври во годината во која се усвојува планот, започнува постапка за усогласување во однос на потребните проширувања и надградби на електропреносниот систем заради овозможување изградба на нови капацитети за производство на електрична енергија од обновливи извори и остварување на националните цели и индикативната траекторија за обновливи извори на енергија, енергетска ефикасност, намалување на емисиите на стакленички гасови и зголемување на сигурноста во снабдувањето со електрична енергија од подготвениот план со Министерството, којашто завршува најдоцна до 25 октомври. Операторот на електропреносниот систем го доставува усогласениот план на одобрување до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 31 октомври во календарската година во која се подготвува и по добиеното одобрување, го усвојува планот и го објавува на својата веб-страница.“

Ставот (2) се менува и гласи:

„Операторот на електропреносниот систем подготвува и најдоцна до 31 октомври, секоја втора година, доставува до Министерството и до Регулаторната комисија за енергетика проценка на адекватноста на електроенергетскиот систем на Република Северна Македонија за период од десет години“.

Во ставот (3) во точката 1) сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка.

Во точката 2) точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По точката 2) се додава нова точка 3), која гласи:

„3) влијанието врз зголемувањето на бројот на електроцентрали што користат обновливи извори на енергија и нивната просторна распределеност.“

Член 31

Во членот 84 по ставот (2) се додаваат два нови става (3) и (4), кои гласат:

„(3) Регулаторната комисија за енергетика, врз основа на барање поднесено од операторот на електропреносниот систем, може да донесе одлука за изземање од примената на одделни обврски од мрежните правила за пренос на електрична енергија.

(4) Регулаторната комисија за енергетика донесува Правила за изземање од примената на одделни обврски од мрежните правила за пренос на електрична енергија, со кои особено се уредуваат:

1) критериумите врз основа на кои се доделува изземање на примената на одделни обврски од мрежните правила за пренос на електрична енергија;

2) формата, содржината и начинот на доставување на барањето за изземање од примената на одделни обврски од мрежните правила за пренос на електрична енергија;

3) потребната документација којашто се доставува со барањето од точката 2) на овој став и

4) постапката и роковите за постапување по барањето од точката 2) на овој став.“.

Член 32

По членот 85 се додава нов член 85-а, кој гласи:

„Член 85-а

(1) Операторот на електропреносниот систем, по претходно одобрување од Регулаторната комисија за енергетика, донесува правила со кои се уредуваат условите и постапките за координирана пресметка на капацитети, како и постапката и начинот на објавувањето на податоците од пресметките, коишто ги објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на својата веб-страница.

(2) Правилата од ставот (1) на овој член треба да:

- 1) бидат во согласност со техничките можности на електропреносниот систем;
- 2) обезбедат сигурност во работењето на електропреносниот систем;
- 3) обезбедат оптимална пресметка на прекуграничните капацитети;
- 4) ја подобрат транспарентноста и доверливоста на информациите;
- 5) придонесат кон долгорочна ефикасност и развој на електропреносниот систем;
- 6) бидат во согласност со потребата за недискриминаторно уреден пазар на електрична енергија и недискриминаторно формирање на цената на електричната енергија и
- 7) бидат во согласност со обврските што за Република Северна Македонија произлегуваат од ратификуваните меѓународни договори и се однесуваат на формирање регионален пазар на електрична енергија, како и со обврските на операторот на електропреносниот систем што произлегуваат од членството на ENTSO-E и на други меѓународни организации.“.

Член 33

Во членот 88 став (2) во точката 1) зборот „администрирање“ се заменува со зборовите: „организирање и управување“.

Во точката 11) точката на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка.

По точката 11) се додаваат две нови точки 12) и 13), кои гласат:

„12) прогнози за предвиденото производство на електрична енергија од повластени производители коишто користат повластена тарифа;

13) администрирање (издавање, пренесување, укинување, поништување и признавање) на гаранциите за потекло и водење регистар на гаранции за потекло.“.

Член 34

Во членот 90 став (2) во точката 1) по зборот „регионот“ се додаваат зборовите: „и Европа, преку склучување билатерални и мултилатерални договори, како и ги подготвува методологиите и правилата за спојување на пазарите ден однапред и во тековниот ден во согласност со склучените билатерални и мултилатерални договори“.

Член 35

Во членот 92 став (1) во точката 6) точката на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка.

По точката 6) се додава нова точка 7), која гласи:

„7) преземање на пропишаните мерки кон учесниците на пазарот во случај на неисполнување на нивните обврски.“.

Член 36

Во членот 94 ставот (2) се менува и гласи:

„Операторот на електродистрибутивниот систем е должен секоја година да подготви план за развој на системот за период од следните пет години, во кој треба да бидат содржани информации за развојот на електродистрибутивниот систем во согласност со барањата утврдени во мрежните правила за дистрибуција и со доставените информации од надлежните институции за потребите од приклучување нови корисници на електродистрибутивната мрежа, како и потребите и можностите за изградба и приклучување постројки за складирање електрична енергија. Операторот на електродистрибутивниот систем, најдоцна на 1 октомври во годината во која се усвојува планот, започнува постапка за усогласување во однос на потребните проширувања и надградби на електродистрибутивниот систем заради можности за изградба на нови капацитети за производство на електрична енергија од обновливи извори и остварување на националните цели и индикативната траекторија за обновливи извори на енергија, енергетска ефикасност, намалување на емисиите на стакленички гасови и зголемување на сигурноста во снабдувањето со електрична енергија од подготвениот план со Министерството, којашто завршува најдоцна до 25 октомври. Операторот на електродистрибутивниот систем го доставува усогласениот план на одобрување до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 31 октомври во календарската година во која се подготвува планот и по добиеното одобрување, го усвојува планот и го објавува на својата веб-страница.“

Во ставот (4) во втората реченица по зборовите: „предвидените инвестиции“ се додава записка и зборовите: „како и влијанието врз зголемувањето на бројот на електроцентрали коишто користат обновливи извори на енергија и нивната просторна распределеност“.

Член 37

Во членот 100 став (5) во точката 10) сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со записка.

Во точката 11) точката од крајот на реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По точката 11) се додава нова точка 12), која гласи:

„12) набави електрична енергија за своите потрошувачи.“

По ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

„(6) Снабдувачот со електрична енергија е должен да обезбеди доверливост на податоците од договорите склучени на пазарот со билатерални договори, како и да ги испорача количините на електрична енергија коишто ги набавил заради исполнување на обврските од тие договори.“

Член 38

Во членот 101 став (1) точката 3) се менува и гласи:

„ги формира продажните цени за електрична енергија со примена на тарифниот систем од членот 29 став (3) од овој закон исклучиво кога ги снабдува домаќинствата и малите потрошувачи;“

Во точката б) зборот „набави“ се заменува со зборовите: „спроведува постапки за набавка на“.

Член 39

Во членот 105 ставот (4) се менува и гласи:

„Трговецот со електрична енергија е должен да обезбеди доверливост на податоците од договорите склучени на пазарот со билатерални договори како и да ги испорача количините електрична енергија коишто ги набавил заради исполнување на обврските од тие договори.“

Член 40

Во членот 116 став (2) во точката 17) зборовите: „и балансни групи“ се бришат.

Член 41

Во членот 121 став (2) во точката 7) зборовите: „и балансни групи“ се бришат.

Член 42

Во членот 137 став (1) точката 2) се менува и гласи:

„ја формира цената на природниот гас со примена на тарифниот систем од членот 29 став (3) од овој закон;“.

Член 43

Во член 139 ставот (5) се менува и гласи:

„При оценувањето на понудите особено се земаат предвид следниве критериуми:

- 1) понудена маржа;
- 2) искуство на понудувачот во вршење на енергетската дејност снабдување со природен гас;
- 3) финансиска состојба на понудувачот и
- 4) техничка и/или кадровска способност на понудувачот.“.

Ставот (8) се менува и гласи:

„До започнување со работа на новиот снабдувач со природен гас во краен случај избран на начин утврден во ставот (1) на овој член, снабдувањето во краен случај го врши постојниот снабдувач во краен случај, во согласност со правата и обврските утврдени во лиценцата.“.

По ставот (8) се додава нов став (9), кој гласи:

„(9) Ако до изборот на нов снабдувач со природен гас во краен случај на постојниот снабдувач со природен гас во краен случај му истекла или ќе му истече важноста на лиценцата, Регулаторната комисија за енергетика, по службена должност му издава нова лиценца или ја продолжува важноста на лиценцата за снабдување со природен гас во краен случај, која е со важност до денот на издавање на лиценцата на снабдувачот со природен гас во краен случај избран во постапката од ставот (1) на овој член.“.

Член 44

Во членот 144 став (1) по точката 2) се додаваат три нови точки 3), 4) и 5), кои гласат:

- „3) начин на определување на видовите инструменти за обезбедување на плаќање за услугите за пренос на сурова нафта;
- 4) начинот на усогласување со корисниците на нафтоводот во случаи на планирани прекини;
- 5) содржината на плановите за развој и одржување на нафтоводот како и начинот и постапката според која корисниците на нафтоводот ги доставуваат неопходните податоци за изработување на тие планови;“.

Точките 3), 4), 5) и 6) стануваат точки 6), 7), 8) и 9).

Член 45

Во член 145 став (1) по точката 2) се додаваат три нови точки 3), 4) и 5), кои гласат:

„3) начин на определување на видовите на инструменти за обезбедување на плаќање на услугите за пренос на нафтени деривати;

4) начинот на усогласување со корисниците на продуктоводот во случаи на планирани прекини;

5) содржината на плановите за развој и одржување на продуктоводот, како и начинот и постапката според која корисниците на продуктоводот ги доставуваат неопходните податоци за изработување на тие планови;“.

Точките 3), 4) 5) и 6) стануваат точки 6), 7), 8) и 9).

Член 46

По членот 145 се додаваат два нови члена 145-а и 145-б, кои гласат:

„Член 145-а

(1) Вршителите на енергетските дејности-транспорт на сурова нафта преку нафтовод, односно транспорт на нафтени деривати преку продуктовод, се должни да им овозможат на недискриминаторен и транспарентен начин договорен пристап на корисниците на нафтоводот, односно продуктоводот заради транспорт на сурова нафта, односно нафтени деривати, под услов да се исполнети техничките услови за пристап на трета страна утврдени во правилата од членовите 144 и 145 од овој закон.

(2) Вршителот на енергетската дејност од ставот (1) на овој член и корисникот на нафтоводот, односно продуктоводот, по поднесено барање од корисникот, склучуваат договор за пристап со кој во согласност со правилата од членовите 144 и 145 од овој закон, особено се уредуваат:

1) податоците за точката на прием и точката на предавање;

2) динамиката на транспортот, квалитетот на суровата нафта, односно нафтениот дериват;

3) надоместокот за извршениот транспорт, како и видовите на инструментите за обезбедување на плаќањата;

4) начин за разрешување спорови и

5) договорни казни за недозволените отстапувања во однос на договорената количина и пропишан квалитет на транспортираната сурова нафта, односно нафтен дериват согласно со прописот од членот 150 став (1) од овој закон.

(3) Вршителот на енергетската дејност од ставот (1) на овој член е должен да обезбеди доверливост на деловните податоци кои корисниците на нафтоводот, односно продуктоводот му ги доставуваат заради склучувањето на договорите од ставот (2) на овој член.

(4) Вршителот на енергетската дејност од ставот (1) на овој член може со решение да го одбие барањето за пристап поради:

1) недостаток на капацитет;

2) погонски пречки или преоптовареност на нафтоводот, односно продуктоводот;

3) загрозување на безбедноста или функционирањето на нафтоводот, односно продуктоводот;

4) несоодветен квалитет на суровата нафта, односно нафтениот дериват согласно со прописот од членот 150 став (1) од овој закон или

5) други услови предвидени во правилата од членовите 144 и 145 од овој закон.

(5) Решението од ставот (4) на овој член треба да биде детаљно образложено, а се донесува во рок од пет работни дена од денот на приемот на барањето за пристап.

(6) Против решението од ставот (4) на овој член корисникот може да поднесе приговор до Регулаторната комисија за енергетика, во согласност со правилата за постапување по приговори од членот 37 од овој закон.

Член 145-б

(1) Министерот донесува методологија за определување на износот на надоместокот за извршениот транспорт преку нафтовод, односно продуктовод, заснована на начелата на објективност, транспарентност и недискриминација, со која се обезбедува:

1) урамнотежување на интересите на вршителот на енергетската дејност-транспорт на сурова нафта преку нафтовод, односно транспорт на нафтени деривати преку продуктовод и корисниците на нафтоводот, односно продуктоводот, како и заштита на корисниците од каква било злоупотреба на доминантната позиција на пазарот;

2) надоместување на оправданите трошоци, поттикнување ефикасно работење, како и стекнување соодветен принос на капитал на вршителот на енергетската дејност транспорт на сурова нафта преку нафтовод, односно транспорт на нафтени деривати преку продуктовод и

3) финансиски средства неопходни за инвестиции, со кои ќе се обезбеди одржливо и сигурно функционирање и развој на нафтоводот, односно продуктоводот.

(2) Вршителот на енергетската дејност транспорт на сурова нафта преку нафтовод, односно транспорт на нафтени деривати преку продуктовод, најдоцна до 31 октомври во тековната година доставува на одобрување до Владата тарифник за вршење транспорт преку нафтовод, односно продуктовод, изработен врз основа на методологијата од ставот (1) на овој член за вршење транспорт преку нафтовод, односно продуктовод, кој се применува од наредната година.

(3) Кон тарифникот од ставот (2) на овој член се доставува следнава документација:

1) финансиски извештаи со сите прилози во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во „Службен весник на Република Северна Македонија“, со извештај на овластен ревизор;

2) финансиско - сметководствени и техничко - економски и други податоци и информации, вклучително и податоци за транспортирани количини на сурова нафта и/или нафтени деривати во претходните три години и

3) планови за инвестирање за наредните пет години, со опис и образложение за економската и енергетската оправданост на секоја инвестиција поодделно како и податоци за степенот на реализација на инвестициите до денот на доставување на тарифникот.

(4) Владата, по претходно мислење од Министерството и Регулаторната комисија за енергетика, го одобрува тарифникот од ставот (2) на овој член.

(5) Во постапката за одобрување на тарифникот од ставот (2) на овој член, покрај документацијата од ставот (3) на овој член, Владата може да побара од вршителот на енергетската дејност да достави и други документи, информации и податоци од значење на одобрување на тарифникот.“.

Член 47

Во член 155 став (1) во точката 11) по зборот „енергија“ се додаваат зборовите: „и на својата веб-страница да објавува информации за техничката состојба на системот пред и по извршената реконструкција или санација по настаната хаварија“.

Член 48

Во членот 156 ставот (4) се менува и гласи:

„Операторот на системот за дистрибуција на топлинска енергија е должен да ја откупува топлинската енергија испорачана од производителите на топлинска енергија во дистрибутивниот систем ако цената на топлинската енергија понудена од производителот е пониска од регулираната цена за топлинската енергија на регулираниот производител за износ кој е поголем или еднаков со минимално потребната разлика меѓу овие цени, утврдена според методологијата од правилникот од членот 153 став (5) од овој закон.“.

Ставот (6) се брише.

Ставот (7) станува став (6).

Член 49

Насловот пред членот 160 и членот 160 се менуваат и гласат:

„Права и обврски на потрошувач

Член 160

(1) Потрошувачите на топлинска енергија приклучени на системот за дистрибуција на топлинска енергија имаат право на слободен избор од кој снабдувач ќе бидат снабдувани.

(2) Сопственикот на посебен дел во станбени, станбено - деловни, деловно - станбени и деловни објекти каде распределбата на надоместокот се врши преку еден мерен уред, а кој не е приклучен на системот за централно греење, има обврска да плаќа дел од вкупниот надоместок за топлинска енергија, кој се определува согласно со тарифниот систем за топлинска енергија.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, обврската за плаќање на дел од вкупниот надоместок за топлинска енергија не се однесува на сопствениците кои се ослободени од плаќање на надоместокот за топлинска енергија во постапка утврдена согласно со правилата за снабдување со топлинска енергија.“.

Член 50

Во членот 161 во ставот (3) бројот „80“ се заменува со бројот „700“.

Член 51

Насловот пред членот 172 и членот 172, се менуваат и гласат:

„План за енергија и клима

Член 172

(1) Владата, на предлог на Министерството, усвојува План за енергија и клима за период од најмалку десет години, со проекција за дополнителни 20 години. Планот го изработува Министерството во соработка со министерството надлежно за работите од областа на животна средина, при што обезбедува учество на други субјекти на национално и на локално ниво, вклучувајќи научни, образовни и стручни институции и организации како и на органи и тела на регионално и меѓународно ниво, вклучувајќи го и Секретаријатот на Енергетската заедница.

(2) Планот за енергија и клима особено содржи:

1) преглед на тековните состојби во секторите енергија и клима како и преземените мерки за остварување на енергетската политика;

2) националните цели и индикативната траекторија за енергетска ефикасност, обновливи извори на енергија, намалување на емисиите на стакленички гасови како и за пазарот на енергија, сигурност во снабдувањето со енергија и истражување, иновации и конкурентност;

3) мерки на енергетската политика за исполнување на националните цели од точката 2) од овој став, засновани на анализа на правните, институционалните, економските и социјалните ограничувања за нивно остварување;

4) почетно сценарио и сценарио со исполнетост на националните цели преку примена на мерките и

5) преглед на инвестициите потребни за исполнување на целите на енергетската и климатската политика.

(3) Усвоениот План за енергија и клима се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“, на веб-страниците на Владата и на Министерството и се доставува до Секретаријатот на Енергетската заедница.

(4) Министерството, во соработка со министерството надлежно за работите од областа на животната средина, ја следи реализацијата на Планот за енергија и клима и на секои две години подготвува извештај за реализацијата за претходните две календарски години, кој го доставува до Владата и до Секретаријатот на Енергетската заедница најдоцна до 30 ноември.

(5) Ако од извештајот од ставот (4) на овој член произлезе дека исполнувањето на целите од Планот за енергија и клима не е во согласност со динамиката на индикативната траекторија, Владата до 31 март наредната година усвојува ревидиран План за енергија и клима и го доставува до Секретаријатот на Енергетската заедница. Во ревидираниот План за енергија и клима се утврдуваат мерки, со кои се овозможува остварување на националните цели и индикативните траектории.

(6) Владата веднаш го известува Секретаријатот на Енергетската заедница во случаи кога поради непредвидливи околности во енергетскиот сектор и секторите кои влијаат врз климатските промени не е можно остварување на целите утврдени во Планот за енергија и клима.“.

Член 52

По членот 172 се додаваат два нови наслова и два нови члена 172-а и 172-б, кои гласат:

„Индикативен план за изградба на капацитети за производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија

Член 172-а

(1) Врз основа на одобрените план за развој на електропреносниот систем и план за развој на електродистрибутивниот систем како и податоците добиени од надлежните институции од ставот (4) на овој член, Владата, на предлог на Министерството, секоја година донесува Индикативен план за изградба на капацитети за производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија (во натамошниот текст: „Индикативен план“).

(2) Владата до 31 декември во тековната година, го донесува Индикативниот план за наредната година, со проекција за следните две години.

(3) Индикативниот план особено содржи податоци за:

1) технологиите за производство на електрична енергија за коишто постапката за изградба може да започне во периодот за којшто се однесува Индикативниот план;

2) вкупната инсталирана моќност, по региони, којашто може да се приклучи на електропреносниот систем, односно електродистрибутивниот систем и

3) извештај за реализација на Индикативниот план за претходната година.

(4) За потребите на изработка на Индикативниот план, на барање на Министерството, најдоцна до 31 октомври во тековната година, податоци доставуваат Регулаторната комисија за енергетика, министерството надлежно за вршење на работите од областа на земјоделството, министерството надлежно за вршење на работите од областа на уредување на просторот, министерството надлежно за вршење на работите од областа на животната средина, Агенцијата за енергетика и Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Северна Македонија.

(5) Министерот со правилник ги пропишува:

1) формата и содржината на Индикативниот план;

2) формата и содржината на извештајот за реализација на Индикативниот план за претходната година;

3) податоци потребни за изработка на Индикативниот план, како и начинот и роковите за нивно доставување од институциите од ставот (4) на овој член.

Согласност за изградба на фотонапонски електроцентрали

Член 172-б

(1) Орган на државна управа или на единица на локална самоуправа, како и физичко или правно лице, до Министерството доставува барање за издавање согласност за изградба на фотонапонска електроцентрала на земјиште предвидено за изградба во постапка уредена со закон.

(2) Кон барањето од ставот (1) на овој член, во кое се содржани податоци за инсталираната моќност на фотонапонската електроцентрала чијашто изградба се предвидува, се поднесуваат следниве докази и податоци:

1) документ за идентификација за физичко лице или за тековна состојба за правно лице;

2) геодетски елаборат за геодетски работи за посебни намени - нумерички податоци, со кој се определени катастарските податоци со точна мера и граници на земјиштето на кое се предвидува изградба на фотонапонски електроцентрали или извод од урбанистички план за земјиштето на кое се предвидува изградба на фотонапонски електроцентрали и

3) извод од катастарски план за катастарската парцела на која се предвидува изградба на фотонапонски електроцентрали.

(3) Доказите и податоците за исполнетост на условите од ставот (2) точки 1), 2) и 3) на овој член, со исклучок на геодетскиот елаборат од точка 2) на овој член, ги обезбедува овластеното службено лице од Министерството, кое е должно во рок од три дена од денот на приемот на барањето да ги побара доказите од надлежниот јавен орган.

(4) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган е должно бараните докази од ставот (3) на овој член да ги достави во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(5) Врз основа на податоците од донесениот Индикативен план, Министерството во рок од 15 дена од денот на приемот на целосното барање од ставот (1) на овој член:

1) донесува решение за давање согласност за изградба на фотонапонска електроцентрала со инсталирана моќност до 10 MW на земјиште предвидено за изградба во постапка уредена со закон или

2) донесува решение за одбивање на барањето за изградба на фотонапонска електроцентрала со инсталирана моќност до 10 MW на земјиште предвидено за изградба во постапка уредена со закон или

3) ѝ предлага на Владата да донесе одлука за давање согласност за изградба на фотонапонска електроцентрала со инсталирана моќност над 10 MW на земјиште предвидено за изградба во постапка уредена со закон или

4) ѝ предлага на Владата да донесе одлука за одбивање на барањето за изградба на фотонапонска електроцентрала со инсталирана моќност над 10 MW на земјиште предвидено за изградба во постапка уредена со закон.

(6) Решението од ставот (5) точка 1) на овој член престанува да важи ако во рок од шест месеци од денот на неговото донесување, лицето на коешто му е дадена согласноста не ги достави до Министерството известувањето за започнување за изградбата и соодветното правосилно одобрение врз основа на кое се одобрува изградбата на фотонапонската електроцентрала.

(7) Одлуката од ставот (5) точка 3) на овој член престанува да важи ако во рок од 18 месеци од денот на нејзиното донесување, лицето на коешто му е дадена согласноста не ги достави до Министерството известувањето за започнување за изградбата и соодветно правосилно одобрение врз основа на кое се одобрува изградбата на фотонапонската електроцентрала.“.

Член 53

Во член 181 ставот (1) се менува и гласи:

„Инсталирање котли и печки на биомаса, фотонапонски системи, сончеви термални системи, плитки геотермални системи и топлински пумпи врши инсталатер на којшто, врз основа на посетена обука, положен испит и поднесено барање, Министерството му издало лиценца за инсталатер, којшто е со важност од пет години.“.

По ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Агенцијата за енергетика, по пат на јавен повик, врши избор на правно лице за спроведување обуки за инсталатери за период од три години, коешто ги исполнува условите во однос на:

1) минималниот број на вработени или ангажирани стручни лица и нивното образование и работно искуство;

2) просторот за спроведување на обука;

3) потребната техничка опрема и

4) методологијата за организација на обуката.

Ставовите (2) и (3) стануваат ставови (3) и (4).

Во ставот (4) кој станува став (5) во точката 3) сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка.

По точката 4) се додаваат три нови точки 5), 6) и 7), кои гласат:

„5) поблиските услови кои треба да ги исполнуваат правните лица кои спроведуваат обуки за инсталатери, како и начинот на нивен избор;

6) постапката за полагање на испитот и

7) начинот на продолжување на важноста на лиценцата.“.

По ставот (5) се додаваат четири нови става (6), (7), (8) и (9), кои гласат:

„(6) Испитот се состои од писмен и устен дел со практична работа, при што писмениот дел од испитот технички го спроведува правно лице регистрирано во Централниот регистар на Република Северна Македонија, избрано од Владата, во постапка во согласност со прописите од областа на јавните набавки, додека усниот дел од испитот го спроведува комисија од најмалку три, а најмногу пет члена од редот на вработените во Министерството и надворешни стручни лица, во зависност од видот и карактеристиките на опремата и уредите за обновливи извори на енергија, која ја формира министерот.

(7) Надоместоците за учество на обука за инсталатери, како и трошоците за полагање на испитот се на товар на кандидатот за инсталатер и се приход на Министерството.

(8) На членовите на комисијата која го спроведува усниот дел од испитот со практична работа им следува надоместок за извршената работа, кој треба да биде соодветен на обемот и сложеноста на работата и не повисок од една третина од просечната месечна нето плата исплатена во Република Северна Македонија во претходната година, објавена од Државниот завод за статистика. Надоместокот го определува министерот, а средствата се обезбедуваат од Буџетот на Република Северна Македонија.

(9) Висината на надоместоците за учество на обука за инсталатери, како и трошоците за полагање на испитот се определуваат според просторните и материјалните услови за спроведување на обуката, трошоците за ангажирање стручни лица за спроведување на обуките и испитите и другите трошоци потребни за спроведување на обуката се пропишуваат со тарифник, кој го донесува министерот.“.

Член 54

Во член 182 во ставот (1) зборовите: „Агенцијата за енергетика“ се заменуваат со зборовите: „Операторот на пазарот на електрична енергија“, а зборот „нејзината“ се заменува со зборот „неговата“.

Во ставот (2) зборовите: „Агенцијата за енергетика“ се заменуваат со зборовите: „Операторот на пазарот на електрична енергија“.

Ставот (4) се менува и гласи:

„За издавање, пренос или признавање гаранција за потекло, барателот е должен да уплати надоместок на сметка на операторот на пазарот на електрична енергија, чијшто износ се утврдува со тарифник, кој го донесува операторот на пазарот на електрична енергија по претходно одобрување од Регулаторната комисија за енергетика.“.

Во ставот (5) зборовите: „правилникот донесен врз основа на членот 185 од овој закон“ се заменуваат со зборовите: „уредбата од ставот (7) на овој член“.

По ставот (6) се додаваат два нови става (7) и (8), кои гласат:

„(7) Владата, на предлог на Министерството донесува уредба за гаранции за потекло, со која поблиску ги уредува:

1) начинот на издавање, пренесување, укинување и поништување на гаранциите за потекло;

2) формата и содржината на гаранциите за потекло;

3) начинот, постапката и условите за признавање на гаранциите за потекло издадени во други држави и

4) содржината, формата и начинот на водење на Регистарот на гаранции за потекло.

(8) Операторот на пазарот на електрична енергија донесува правила за администрирање на гаранциите за потекло во согласност со овој закон, уредбата од ставот (7) на овој член и со стандардите на Асоцијацијата на тела - издавачи на гаранции за потекло, со кои поблиску ги пропишува:

1) начинот на регистрација на корисникот на Регистарот на гаранции за потекло;

2) модел-договорот кој се склучува меѓу операторот на пазарот на електрична енергија и корисникот на Регистарот на гаранции за потекло;

3) техничките правила за издавање, пренесување, укинување и поништување на гаранциите за потекло, како и за водење на Регистарот на гаранции за потекло и

4) објавувањето на податоци од јавен карактер.“.

Член 55

Во членот 184 став (1) точката 3) се брише.

Точката 4) станува точка 3).

Во ставот (2) во точката 2) сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со точка.

Точката 3) се брише.

Член 56

Во членот 185 точката 2) се менува и гласи:

„поблиските услови кои треба да ги исполни потрошувачот за да стане потрошувач-производител во однос на начинот на снабдување со електрична енергија, видот и максималната инсталирана моќност на постројката за производство и техничките услови за приклучување, постапката за склучување на договор меѓу потрошувачот - производител и снабдувачот со електрична енергија, начинот на доставување податоци и евидентирање на склучените договори, начинот на предавање и пресметка на вредноста на вишокот на електричната енергија произведена од потрошувачот - производител и предадена во електродистрибутивната мрежа, како и пресметковниот период и периодот на фактурирање.“.

Точките 5) и 6) се бришат.

Во точката 7) која станува точка 5) сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со записка и се додаваат зборовите: „електроцентралите кои треба да се запишат во регистарот, како и постапката за упис во регистарот.“.

Точката 8) се брише.

Член 57

По членот 185 се додава нов наслов и нов член 185-а, кои гласат:

„Обврска за упис во Регистар на електроцентрали

Член 185-а

Производителите на електрична енергија од обновливи извори на енергија се должни да ги запишат електроцентралите определени со прописот од членот 185 од овој закон во регистарот на електроцентрали кои произведуваат електрична енергија од обновливи извори на енергија.“.

Член 58

Во членот 186 став (1) во воведната реченица зборовите: „Акцискиот план за обновливи извори на енергија“ се заменуваат со зборовите: „Планот за енергија и клима“.

Во ставот (2) во точката 7) сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со точка и записка.

Во точката 8) точката на крајот од реченицата се заменува со точка и записка.

По точката 8) се додаваат две нови точки 9) и 10), кои гласат:

„9) доделување на право на користење на земјиште во државна сопственост кое е предвидено за изградба на електроцентрали за производство на електрична енергија од обновливи извори во постапка уредена со закон и

10) обезбедување на гарантиран откуп на електрична енергија произведена од обновливи извори.“.

Член 59

Во член 187 став (3) во точката 9) сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со „точка и записка“.

Во точката 10) точката на крајот од реченицата се брише и се додаваат зборовите: „и други мерки за поддршка и“.

По точката 10) се додава нова точка 11), која гласи:

„11) за другите мерки за поддршка: видовите технологии за кои се доделуваат, условите коишто треба да ги исполни електроцентралата, содржината на одлуката и јавниот оглас и начинот на спроведување на тендерската постапка за нивно доделување, периодот на користење, начинот на определување на износот и/или износот на другите мерки за поддршка, како и задолжителните елементи на договорот за користење на мерките.“.

Во ставот (4) зборовите: „Акцискиот план за обновливи извори на енергија“ се заменуваат со зборовите: „Планот за енергија и клима“.

Член 60

Во член 188 по ставот (3) се додаваат три нови ставови (4), (5) и (6), кои гласат:

„(4) Комисијата од ставот (2) точка 2) на овој член е составена од три члена и нивни заменици и тоа две лица и нивни заменици од редот на вработените во Министерството и едно лице и негов заменик определени од Владата. Претседател на Комисијата е претставник од Министерството.

(5) Членовите на Комисијата од ставот (2) точка 2) на овој член треба да имаат најмалку 240 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен и најмалку три години работно искуство во областа на енергетиката и/или јавните набавки.

(6) На членовите на Комисијата од ставот (2) точка 2) на овој член им следува месечен надоместок за извршената работа соодветен на обемот и сложеноста на работата и не повисок од една третина од просечната месечна нето-плата исплатена во Република Северна Македонија во претходната година, објавена од Државниот завод за статистика, кој се исплаќа за месеците во кои се спроведува тендерската постапка. Надоместокот го определува министерот, а средствата се обезбедуваат од Буџетот на Република Северна Македонија.“.

Ставовите (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11) и (12) стануваат ставови (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (14) и (15).

Член 61

Во членот 191 став (1) по точката 3) се додава нова точка 4), која гласи:

„4) начинот и постапката за престанок на решението за стекнување на привремен статус на повластен производител, односно статус на повластен производител и за престанок на одлуката за користење на повластена тарифа.“.

Точките 4), 5) и 6) стануваат точки 5), 6) и 7).

По ставот (5) се додаваат два нови става (6) и (7), кои гласат:

„(6) Регулаторната комисија за енергетика по службена должност ја продолжува важноста на решението за стекнување на привремен статус на повластен производител ако на повластениот производител му е издадена лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија, до донесување на решение за стекнување на статус на повластен производител и одлука за користење на повластена тарифа на електрична енергија на начин и во постапка утврдени во правилникот од ставот (1) на овој член.

(7) Носителот на решението за стекнување на привремен статус на повластен производител е должен до Регулаторната комисија за енергетика да достави доказ за поднесено известување за започнување на изградбата на електроцентралата согласно со прописите од областа на градењето.“.

Ставот (6) кој станува став (8) се менува и гласи:

„(8) Регулаторната комисија за енергетика носи решение за престанок на решението за стекнување на привремен статус на повластен производител и ја брише електроцентралата од Регистарот на повластени производители кои користат повластена тарифа, ако:

- носителот на решението за стекнување на привремен статус на повластен производител не ја започнал изградбата во рокот утврден со прописите од областа на градењето или

- електроцентралата не е пуштена во употреба во роковите утврдени со решението од ставовите (4) и (5) на овој член.“.

Ставовите (7), (8) и (9) стануваат ставови (9), (10) и (11).

По ставот (10) кој станува став (12) се додаваат два нови става (13) и (14), кои гласат:

„(13) Статусот повластен производител и правото на користење повластена тарифа може да се пренесат на друго лице на коешто му е пренесена лиценцата за вршење дејност производство на електрична енергија во согласност со членот 39 од овој закон.

(14) Носителот на решението од ставовите (4) и (12) е должен да ја извести Регулаторната комисија за енергетика за настанатите промени во рокови и на начин утврдени во прописот од ставот (1) на овој член.“.

Во ставот (11) кој станува став (15) зборовите: „(6) и (10)“ се заменуваат со зборовите: „(8) и (12)“.

Член 62

Во член 192 ставот (1) се менува и гласи:

„Повластениот производител кој користи повластена тарифа, покрај обврските од членот 70 од овој закон, во согласност со договорот за откуп на електричната енергија од членот 193 став (2) од овој закон, е должен да ја продава произведената електрична енергија единствено на операторот на пазарот на електрична енергија.“.

Член 63

Во членот 193 во ставот (8) зборовите: „и/или трговци“ се бришат.

Член 64

По членот 194 се додаваат нов наслов и нов член 194-а, кои гласат:

„Потрошувач - производител

Член 194-а

(1) Потрошувачот на електрична енергија кој ги исполнува условите од правилникот од членот 185 од овој закон може да изгради постројка за производство и складирање на електрична енергија од обновлив извор на енергија, при што произведената електрична енергија да ја користи за сопствена потрошувачка, а вишокот на произведена електрична енергија да ја предава во електродистрибутивна мрежа (во натамошниот текст: потрошувач - производител).

(2) По барањето од потрошувачот - производител, снабдувачот кој го снабдува со електрична енергија е должен да го склучи договорот за снабдување со електрична енергија и предавање на вишокот произведена електрична енергија во електродистрибутивна мрежа, како и да води евиденција и да обезбедува податоци за склучените договори.

(3) Агенцијата за енергетика како контакт точка за потрошувач - производител обезбедува информации и совети за правата и обврските на потрошувачот - производител и снабдувачите.“.

Член 65

Во членот 195 став (1) точката б) се брише.

Точката 7) станува точка б).

Член 66

Во членот 199 став (1) по зборот „имаат“ се додаваат зборовите: „соодветно стручно образование и практично искуство согласно со ставот (9) на овој член, како и“, а пред точката се става запирка и се додаваат зборовите: „кој содржи писмен дел и устен дел со практична работа“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Писмениот дел од испитот технички го спроведува правно лице регистрирано во Централниот регистар на Република Северна Македонија избрано од Владата во постапка согласно со прописите за јавни набавки.“.

Ставот (3) се менува и гласи:

„Усниот дел од испитот со практична работа го спроведува комисија од најмалку пет, а најмногу девет членови од редот на вработените во Министерството и надворешни стручни лица, во зависност од видот и карактеристиките на енергетските уреди и постројки, која ја формира министерот. На членовите на комисијата им следува паричен

надоместок за извршената работа кој на годишно ниво не го надминува нивото на три просечни месечни нето-плати исплатени во Република Македонија за претходната година, објавени од Државниот завод за статистика.“.

Во ставот (5) зборот „Трошоците“ се заменува со зборот „Надоместокот“, а зборот „уплатуваат“ се заменува со зборот „уплатува“.

Во ставот (6) зборовите: „трошоците не се уплатени“ се заменуваат со зборовите: „надоместокот не е уплатен“.

Во ставот (9) во точката 17) зборот „четиригодишно“ се заменува со зборот „тригодишно“.

По ставот (9) се додаваат три нови ставови (10), (11) и (12), кои гласат:

„(10) За лицето кое ракува со диспечерски центри и електрокоманди во операторот на електропреносниот систем и ги исполнува условите од ставот (9) точка 17) на овој член, обуката, полагањето на испитот и сертифицирањето се врши согласно со мрежните правила и придружните документи на ENTSO-E.

(11) Министерството води евиденција за спроведените испити.

(12) Министерот со правилник поблиску ги пропишува:

- програмата за испитот,
- поблиските услови што секој член на Комисијата треба да ги исполнува, како и нејзините задачи,
- начинот на изработување и ревидирање на прашањата од испитот, како и лицата кои ги изработуваат и ревидираат,
- постапката за полагање на испитот,
- начинот на користење на електронскиот систем за полагање на писмениот дел од испитот,
- техничките услови за просторијата во која се полага писмениот дел од испитот,
- условите за прекин и продолжување на полагањето на испитот,
- содржината, начинот и рокот на изработка на записникот и извештајот од полагање на испитот,
- формата и содржината на уверението за положен испит и
- содржината и начинот на водење на евиденцијата за спроведени испити, како и роковите за нејзино чување.“.

Член 67

Во членот 206 по ставот (5) се додаваат два нови става (6) и (7), кои гласат:

„(6) Регулаторната комисија за енергетика врши надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон што се однесуваат на обезбедување на интегритет и транспарентност, односно забраната за тргување засновано на внатрешни информации и забраната за манипулација на пазар и/или обид за манипулација на пазарите на енергетски производи на големо.

(7) Регулаторната комисија за енергетика врши надзор над работењето на носителите на лиценци во однос на исполнување на нивните обврски утврдени во издадените лиценци.“.

Ставот (6) станува став (8).

Член 68

По членот 208 се додава нов член 208-а, кој гласи:

„Член 208-а

(1) Надзорот од членот 206 ставови (4), (5), (6) и (7) од овој закон го вршат вработени во стручната служба, определени со актот за систематизација на работните места на Регулаторната комисија за енергетика (во натамошниот текст: овластени лица).

(2) Надзорот од ставот (1) на овој член се врши како:

1) редовен надзор, којшто се врши согласно со годишен план за вршење на надзор којшто го донесува Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 31 декември во годината за наредната година и

2) вонреден надзор, којшто се врши по поднесена иницијатива од државен орган, единица на локална самоуправа, учесник на соодветен пазар на енергија или друго правно или физичко лице.

(3) За вршење на надзорот од ставот (2) на овој член Регулаторната комисија за енергетика донесува решение во коешто се определува причината за вршење на надзорот, лицето врз коешто се врши надзорот, овластените лица, времетраењето и опфатот на надзорот.

(4) Регулаторната комисија за енергетика најмалку еден ден пред почетокот на вршењето на надзорот го доставува решението од ставот (3) на овој член до лицето врз коешто се врши надзорот, освен ако со решението е утврдено дека со доставувањето би се намалила ефикасноста на надзорот.

(5) Лицето врз коешто се врши надзорот е должно на овластените лица да им овозможи непречено вршење на надзорот, а особено да подготви и да стави на увид точни и целосни податоци, извештаи, исправи, материјали или други документи кои се неопходни за извршување на надзорот, да даде усни информации во форма на изјави или одговори, да овозможи пристап до просториите, постројките, енергетските производи, документите или кое било друго средство во врска со предметот на надзорот.

(6) За преземените дејства при вршењето на надзорот се составува записник којшто го потпишуваат овластените лица и одговорното лице во лицето врз коешто е извршен надзорот и во рок од три дена од преземените дејства се доставува до субјектот на надзорот.

(7) Во рок од 60 дена по завршувањето на надзорот, овластените лица до членовите на Регулаторната комисија за енергетика доставуваат извештај за извршениот надзор.

(8) Покрај спроведувањето на надзорот на начин утврден со одредбите од овој член, Регулаторната комисија за енергетика го врши надзорот над учесниците на пазарите на енергија на големо со енергетски производи од членот 25-а од овој закон преку истражување кое опфаќа испитување и проверување на недозволените дејства од членот 25-а од овој закон.

(9) Регулаторната комисија за енергетика донесува правилник за вршење на надзор, со кој поблиску се уредуваат подготовката и спроведувањето на надзорот.“.

Член 69

Членот 210 се менува и гласи:

„Претседателот на инспекцискиот совет издава налог за вршење на заеднички вонреден инспекциски надзор од страна на инспекциските органи од членот 209 од овој закон во согласност со законот со кој се уредува инспекцискиот надзор.“.

Член 70

Членот 212 се менува и гласи:

„(1) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор инспектор од Државниот инспекторат за техничка инспекција утврди дека не се применуваат или несоодветно се применуваат одредбите од овој и друг закон, други прописи, правила, стандарди, технички спецификации и норми за квалитет донесува решение со кое изрекува опомена во кое определува рок во кој субјектот на инспекциски надзор е должен да ги отстрани неправилностите и недостатоците, утврдени со записник.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, во случај кога инспекторот оцени дека утврдените неправилности и недостатоци можат да предизвикаат или предизвикуваат непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето или финансиска штета или штета по имотот од поголема вредност или загрозување на животната средина или загрозување на јавниот интерес, донесува решение со кое:

1) ја забранува употребата на објектот, постројката, уредот или инсталацијата и

2) ја забранува употребата, односно градбата и изведувањето на објектот, постројката, уредот или инсталацијата.

(3) Ако по истекот на рокот определен при изрекувањето на опомената од ставот (1) на овој член, инспекторот утврди дека неправилностите и недостатоците сè уште не се отстранети, донесува решение со кое изрекува инспекциска мерка од ставот (2) на овој член.

(4) За донесеното решение од ставовите (2) и (3) на овој член кое се однесува на носител на лиценца за вршење на енергетска дејност инспекторот е должен да ја извести Регулаторната комисија за енергетика.

(5) Ако вршителот на енергетска дејност не постапи согласно со решението од ставовите (2) и (3) на овој член, инспекторот од Државниот инспекторат за техничка инспекција поднесува барање за поведување на прекршочна постапка.

(6) Државниот инспекторат за техничка инспекција воспоставува и води евиденција на изречени опомени од ставот (1) на овој член.“

Член 71

Членот 213 се менува и гласи:

„(1) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор државниот пазарен инспектор утврди дека не се применуваат или несоодветно се применуваат правилата со кои се уредува снабдувањето на потрошувачите со енергија, односно учесниците на пазарот на течните горива не се придржуваат кон обврските утврдени со прописот од членот 150 став (1) од овој закон и донесува решение со кое изрекува опомена во кое определува рок во кој субјектот на инспекциски надзор е должен да ги отстрани неправилностите и недостатоците, утврдени со записник.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, во случај кога инспекторот оцени дека утврдените неправилности и недостатоци можат да предизвикаат или предизвикуваат непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето или финансиска штета или штета по имотот од поголема вредност или загрозување на животната средина или загрозување на јавниот интерес, донесува решение со кое наредува да се повлечат од промет течните горива чијшто квалитет не одговара на пропишаниот.

(3) Ако по истекот на рокот определен при изрекувањето на опомената од ставот (1) на овој член, инспекторот утврди дека неправилностите и недостатоците сè уште не се отстранети, донесува решение со кое изрекува инспекциска мерка од ставот (2) на овој член.

(4) За донесеното решение од ставовите (2) и (3) на овој член кое се однесува на носител на лиценца за вршење на енергетска дејност инспекторот е должен да ја извести Регулаторната комисија за енергетика.

(5) Ако вршителот на енергетска дејност не постапи согласно со решението од ставовите (2) и (3) на овој член, инспекторот од Државниот пазарен инспекторат поднесува барање за поведување на прекршочна постапка.

(6) Државниот пазарен инспекторат воспоставува и води евиденција на изречени опомени од ставот (1) на овој член.“.

Член 72

Во член 214 во ставот (2) по бројот „230“ се додава записка и зборовите: „член 231 став (1) точка 2)“, а по бројот „232“ се додаваат зборовите: „како и од членовите 217, 228 и 231 за кои е предвидена глоба во износ над 1.000 евра во денарска противвредност за правно лице, над 500 евра во денарска противвредност за одговорното лице во правното лице и над 250 евра во денарска противвредност за физичко лице.“.

Член 73

Во членот 215 во ставот (2) воведната реченица се менува и гласи:

„За водење на прекршочната постапка и изрекување на прекршочна санкција за прекршоците од ставот (1) на овој член, за кои е предвидена глоба во износ до 1.000 евра во денарска противвредност за правно лице, 500 евра во денарска противвредност за одговорното лице во правното лице и 250 евра во денарска противвредност за физичко лице, министерот со решение формира комисија за одлучување по прекршок (во натамошниот текст: Прекршочна комисија), составена од три члена од редот на лицата вработени во министерството и тоа:“.

Ставот (8) се менува и гласи:

„Против решенијата на прекршочната комисија може да се изјави правно средство до надлежен орган согласно со Законот за прекршоците.“.

Ставот (9) се брише.

Член 74

Во членот 216 став (2) по зборовите: „поведување на прекршочна постапка за прекршоците“ се додаваат зборовите: „од членовите 217, 218 ставови (2) (4), (5), (6) и (7), 219, 220 ставови (2), (3), (4) и (5), 221, 222 ставови (2), (3), (4) и (5), 223 ставови (1), (2), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11) и (12), 224 ставови (2), (3), (4) и (5), 225, 226 ставови (2), (3), (4) и (5), 227, 228, 229, 230 ставови (2), (3) и (4), 231 и 232“.

Ставот (4) се менува и гласи:

„Во постапката за порамнување глобата во прекршочниот платен налог се изрекува во минималниот пропишан износ за прекршокот.“.

Член 75

Во членот 217 став (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ од 100 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 300 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како мал трговец, глоба во износ од 500 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како среден трговец и глоба во износ од 1.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како голем трговец:“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 150 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото класифицирано како мал или среден трговец и глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото класифицирано како голем трговец, за прекршок за дејствата од ставот (1) на овој член.“.

Член 76

Во член 218 ставот (1) се менува и гласи:

„Глоба во износ до 10% од вкупниот приход на правното лице остварен во претходната фискална година во енергетската дејност за чиешто вршење има добиено лиценца од Регулаторната комисија за енергетика ќе му се изрече за прекршок на:

1) вршител на енергетска дејност од членот 24 став (2) ако не го објави актот во „Службен весник на Република Северна Македонија“;

2) учесник на пазарите на големо од членот 25-а став (4) за тргување засновано на внатрешни информации на пазарот на големо на електрична енергија и природен гас (член 25-а став (1));

3) учесник на пазарите на големо од членот 25-а став (4) за манипулација на пазарот на големо на електрична енергија и природен гас (член 25-а став (2));

4) учесник на пазарите на големо од членот 25-а став (4) за обид за манипулација на пазарот на големо на електрична енергија и природен гас (член 25-а став (3));

5) учесник на пазарите на големо од членот 25-а став (4) од овој закон ако не доставува извештаи до Регулаторната комисија за енергетика или ако не објавува целосни и точни внатрешни информации (член 25-а став (6));

6) вршител на енергетска дејност ако не достави до Регулаторната комисија за енергетика годишен извештај од членот 28 став (6) и

7) вршител на енергетската дејност којшто побарал престанување или на кого му е одземена лиценцата, не продолжи со обезбедувањето на јавната, односно универзалната услуга во согласност со мерките за обезбедување јавна, односно универзална услуга и/или не ги применува важечките цени и тарифи (член 51 став (4)).“.

Во ставот (2) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како мал трговец, глоба во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како среден трговец и глоба во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како голем трговец, кое:“.

Во точката 3) зборовите: „започне со вршење на“ се заменуваат со зборот „врши“.

По точката 3) се додава нова точка 4), која гласи:

„кое не ги исполнува неговите обврски утврдени во издадената лиценца за вршење на енергетска дејност, а за кои не е пропишана посебна санкција во останатите прекршочни одредби од овој закон.“.

Во ставот (3) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1% од вкупниот приход на правното лице остварен во претходната фискална година во енергетската дејност за чиешто вршење има добиено лиценца од Регулаторната комисија за енергетика ќе му се изрече за прекршок на друштвото:“.

По точката 2) се додаваат пет нови точки 3), 4), 5), 6) и 7), кои гласат:

„3) учесник на пазарите на големо од членот 25-а став (4) од овој закон, ако не поднесе барање за запишување во евиденцијата што ја воспоставува и води Регулаторната комисија за енергетика (член 25-а став (5));

4) кое во рамките на вршењето на својата дејност посредува во договарање на трансакции со енергетски производи на пазарите има основано сомнение дека определена трансакција може да претставува тргување засновано на внатрешни информации, манипулација на пазар или обид за манипулација на пазар, а за тоа не ја знаело Регулаторната комисија за енергетика (член 25-а став (7));

5) кое не воспоставило и не применува ефикасни механизми за препознавање на тргување засновано на внатрешни информации, манипулација на пазар или обид за манипулација на пазар (член 25-а став (8));

6) операторите на електропреносниот и електродистрибутивниот систем и производителите на електрична енергија коишто управуваат со електроцентрали со вкупна инсталирана моќност еднаква или поголема од 200 MW, ако не ги применува мерките и активностите за сајбербезбедност (член 30-а ставови (1) и (2)) и

7) носителот на лиценца за вршење енергетска дејност не достави годишен извештај до Регулаторната комисија за енергетика (член 38 став (10)).“.

Точките 3) и 4) стануваат точки 8) и 9).

По ставот (3) се додаваат три нови ставови (4), (5) и (6), кои гласат:

„(4) Глоба во износ до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (1) на овој член на одговорното лице во друштвото.

(5) Глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице за тргување засновано на внатрешни информации, манипулација на пазарите на големо на електрична енергија и природен гас, односно обид за манипулација на пазарите на големо на електрична енергија и природен гас (член 25-а ставови (1), (2) и (3)).

(6) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице за прекршок за дејствата од ставот (3) точки 4) и 5) на овој член“.

Ставот (4) кој станува став (7) се менува и гласи:

„(7) Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото класифицирано како мал или среден трговец и глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото класифицирано како голем трговец за прекршок за дејствата од ставовите (2) и (3) на овој член.“.

Ставот (5) кој станува став (8) се менува и гласи:

„(8) За прекршок од ставовите (2) и (3) на овој член на одговорното лице во друштвото може да му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење должност во траење до шест месеци.“.

По ставот (8) се додава нов став (9), кој гласи:

„(9) Покрај глобата од ставот (1) на овој член, на учесник на пазарите на големо од членот 25-а став (4) од овој закон може да му се изрече и прекршочна санкција забрана на вршење дејност во траење до две години за прекршок за дејствата од членот 25-а ставови (1), (2) и (3).“.

Член 77

Во член 219 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото или на другото правно лице производител на електрична енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како микротрговец, глоба за прекршок во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, кое:“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото, односно друго правно лице класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 150 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото, односно друго правно лице класифицирано како мал или среден трговец и глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото односно друго правно лице класифицирано како голем трговец, за прекршок за дејствата од ставот (1) на овој член.“.

Член 78

Во член 220 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ до 10% од вкупниот приход на правното лице остварен во претходната фискална година во енергетската дејност за чиешто вршење има добиено лиценца од Регулаторната комисија за енергетика ќе му се изрече за прекршок на операторот на електропреносниот систем ако:“.

Во ставот (1) се додава нова точка 1), која гласи:

„1) постројката за складирање на електрична енергија ја користи за обезбедување на услуги за балансирање или управување со загушувањата (член 70-а став (2)).“.

Точките (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7) и (8) стануваат точки (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8) и (9).

Во ставот (2) во воведната реченица зборовите: „од 10.000 евра“ се заменуваат со зборовите: „од 7.000 до 10.000 евра“.

Во ставот (2) се додаваат две нови точки 12) и 13), кои гласат:

„12) не донесе и објави на својата веб- страница правила за формата, содржината и динамиката на доставување и објавување на податоците (член 82 став (6));

13) не ги објавува податоците и не ги доставува до ЕНТСО-Е во согласност со обврските преземени со ратификуваните меѓународни договори (член 82 став (7)).“.

Во ставот (3) во воведната реченица зборовите: „од 5.000 евра“ се заменуваат со зборовите: „од 3.000 до 5.000 евра“, а точката 5) се менува и гласи:

„не го подготви, усогласи со Министерството или објави на својата веб- страница планот за развој на електропреносниот систем, претходно одобрен од Регулаторната комисија за енергетика (член 83 став (1)).“.

Во ставот (4) во воведната реченица зборовите: „од 3.000 евра“ се заменуваат со зборовите: „од 2.000 до 3.000 евра“.

Ставот (5) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставовите (1) и (2) на овој член на одговорното лице во операторот на електропреносниот систем, глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (3) на овој член на одговорното лице во операторот на електропреносниот систем и глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (4) на одговорното лице во операторот на електропреносниот систем.“.

Член 79

Во член 221 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото оператор на пазар на електрична енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец или глоба за прекршок во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“.

Во ставот (2) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото оператор на организираниот пазар на електрична енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец или глоба за прекршок во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“.

Во ставот (3) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото оператор на пазар на електрична енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец или глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“.

Во ставот (4) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото оператор на пазар на електрична енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“.

Ставот (5) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (1) на овој член на одговорното лице во операторот на пазарот на електрична енергија, глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (3) на овој член одговорното лице во операторот на пазарот на електрична енергија и глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (4) на овој член на одговорното лице во операторот на пазарот на електрична енергија.“.

По ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

„(6) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (2) на овој член на одговорното лице во операторот на организираниот пазар на електрична енергија.“.

Член 80

Во член 222 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ до 10% од вкупниот приход на правното лице остварен во претходната фискална година во енергетската дејност за чиешто вршење има добиено лиценца од Регулаторната комисија за енергетика ќе му се изрече за прекршок на операторот на електродистрибутивниот систем, ако:“.

Во ставот (1) се додава нова точка 1), која гласи:

„1) постројката за складирање на електрична енергија ја користи за обезбедување на услуги за балансирање или управување со загушувањата (член 70-а став (2)).“.

Точките (1), (2), (3), (4), (5) и (6) стануваат точки (2), (3), (4), (5), (6) и (7).

Во ставот (2) во воведната реченица зборовите: „од 10.000 евра“ се заменуваат со зборовите: „од 7.000 до 10.000 евра“.

Ставот (3) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на операторот на електродистрибутивниот систем ако не го подготви, усогласи со Министерството или објави на својата веб-страница планот за развој на електродистрибутивниот систем, претходно одобрен од Регулаторната комисија за енергетика (член 94 став (2)).“.

Во ставот (4) во воведната реченица зборовите: „од 3.000 евра“ се заменуваат со зборовите: „од 1.000 до 3.000 евра“.

Ставот (5) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставовите (1) и (2) на овој член на одговорното лице во операторот на електродистрибутивниот систем, глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (3) на овој член на одговорното лице во операторот на електродистрибутивниот систем и глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече прекршок за дејствата од ставот (4) од овој член на одговорното лице во операторот на електродистрибутивниот систем.“.

Член 81

Во член 223 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото снабдувач со електрична енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како микротрговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“.

По точката 3) се додава нова точка 4), која гласи:

„4) не овозможи промена на снабдувач (член 100 став (5) точка 6))“.

Во ставот (2) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото снабдувач со електрична енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како микротрговец, глоба за прекршок во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“.

По точката 6) се додаваат три нови точки 7), 8) и 9), кои гласат:

„7) не обезбеди доверливост на податоците од склучениот договор или не ги испорача количините на електрична енергија коишто ги набавил заради исполнување на обврските од договорот (член 100 став (6));

8) не склучил договор за снабдување со електрична енергија и предавање на вишокот произведена електрична енергија во електродистрибутивна мрежа по барање на потрошувачот - производител (член 194-а став (2)) и

9) не води евиденција за склучените договори и/или не доставува податоци за склучените договори (член 194-а став (2)).“.

Ставот (3) се брише.

Ставот (4) кој станува став (3) се менува и гласи:

„(3) Глоба во износ до 10% од вкупниот приход на правното лице остварен во претходната фискална година во енергетската дејност за чиешто вршење има добиено лиценца од Регулаторната комисија за енергетика ќе му се изрече за прекршок на друштвото универзален снабдувач на електрична енергија, ако:

1) не ги формира продажните цени за електрична енергија со примена на тарифниот систем (член 29 став (5));

2) не обезбеди снабдување и заштита на потрошувачите во оддалечените подрачја (член 101 став (1) точка 1));

3) не обезбеди заштита на ранливите потрошувачи (член 101 став (1) точка 2));

4) не ги применува цените за електрична енергија за снабдување на домаќинствата и малите потрошувачи (член 101 став (1) точка 3));

5) не спроведува постапки за набавка на електрична енергија по пазарни услови со избор на најповолна понуда, во согласност со правилата за набавка на електрична енергија донесени од Регулаторната комисија за енергетика (член 101 став (1) точка 6)) и

6) не обезбеди снабдување со електрична енергија на домаќинство или мал потрошувач на кој му престанал договорот за снабдување (член 102 став (2)).“.

Во ставот (5) кој станува став (4) воведната реченица се менува и гласи:

„(4) На друштвото универзален снабдувач со електрична енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“.

Ставот (6) кој станува став (5) се менува и гласи:

„(5) На друштвото снабдувач со електрична енергија во краен случај ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако не ги снабдува потрошувачите кои останале без снабдувач со електрична енергија во случаите наведени во членот 102 став (1) од овој закон.“.

Во ставот (7) кој станува став (6) воведната реченица се менува и гласи:

„(6) На друштвото снабдувач со електрична енергија во краен случај ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“.

Во ставот (8) кој станува став (7) воведната реченица се менува и гласи:

„(7) На друштвото трговец со електрична енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како микротрговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како голем трговец, ако:“.

Точката 2) се менува и гласи:

„не обезбеди доверливост на податоците од склучениот договор или не ги испорача количините на електрична енергија коишто ги набавил заради исполнување на обврските од договорот (член 105 став (4)).“.

Ставот (9) кој станува став (8) се менува и гласи:

„(8) На друштвото трговец со електрична енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ако е класифициран како микротрговец, глоба за прекршок во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како голем трговец, ако не овозможи увид во податоците на Регулаторната комисија за енергетика, Комисијата за заштита на конкуренција и Секретаријатот на Енергетската заедница (член 103 став (1))“.

Ставот (10) кој станува став (9) се менува и гласи:

„(9) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (1) на овој член на одговорното лице во друштвото снабдувач со електрична енергија и глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (2) на овој член на одговорното лице во друштвото снабдувач со електрична енергија.“.

По ставот (9) се додаваат три нови ставови (10), (11) и (12), кои гласат:

„(10) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (4) на овој член на одговорното лице во друштвото универзален снабдувач со електрична енергија.“.

(11) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (5) на овој член на одговорното лице во друштвото снабдувач со електрична енергија во краен случај и глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (6) на овој член на одговорното лице во друштвото снабдувач со електрична енергија во краен случај.

(12) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (7) на овој член на одговорното лице во друштвото трговец со електрична енергија и глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (8) на овој член на одговорното лице во друштвото трговец со електрична енергија.“.

Ставовите (11) и (12) кои стануваат ставови (13) и (14) се менуваат и гласат:

„(13) На друштвото снабдувач со електрична енергија или на друштвото трговец со електрична енергија може да му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење дејност во траење до шест месеци за прекршоците од ставовите (1), (2), (5) и (6) на овој член.“.

(14) На одговорното лице во друштвото снабдувач со електрична енергија или на одговорното лице во друштвото трговец со електрична енергија може да му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење дејност во траење до шест месеци за прекршоците од ставовите (1), (2), (5) и (6) на овој член.“.

Член 82

Во член 224 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ до 10% од вкупниот приход на правното лице остварен во претходната фискална година во енергетската дејност за чиешто вршење има добиено лиценца од Регулаторната комисија за енергетика ќе му се изрече за прекршок на операторот на системот за пренос на природен гас, ако:“.

Во став (2) во воведната реченица зборовите: „од 10.000 евра“ се заменуваат со зборовите: „од 7.000 до 10.000 евра“.

Во став (2) во точката 5) зборовите: „и балансни групи“ се бришат.

Во став (3) во воведната реченица зборовите: „од 5.000 евра“ се заменуваат со зборовите: „од 3.000 до 5.000 евра“.

Во ставот (3) точка 1) во заградата бројот „17“ се заменува со бројот „6“.

Во став (4) во воведната реченица зборовите: „од 3.000 евра“ се заменуваат со зборовите: „од 2.000 до 3.000 евра“.

Ставот (5) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставовите (1) и (2) на овој член на одговорното лице во операторот на системот за пренос на природен гас, глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (3) на овој член на одговорното лице во операторот на системот за пренос на природен гас и глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (4) на овој член на одговорното лице во операторот на системот за пренос на природен гас.“

Член 83

Во член 225 ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото оператор на пазар на природен гас ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец или глоба за прекршок во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“

Во ставот (2) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото оператор на пазар на природен гас ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец или глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“

Во ставот (3) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото оператор на пазар на природен гас ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“

Ставот (4) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (1) на овој член на одговорното лице во операторот на пазар на природен гас, глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (2) на овој член на одговорното лице во операторот на пазар на природен гас и глоба во износ 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече прекршок за дејствата од ставот (3) на овој член на одговорното лице во операторот на пазар на природен гас.“

Член 84

Во член 226 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ до 10% од вкупниот приход на правното лице остварен во претходната фискална година во енергетската дејност за чиешто вршење има добиено лиценца од Регулаторната комисија за енергетика ќе му се изрече за прекршок на операторот на системот за дистрибуција на природен гас, ако:“

Во ставот (2) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото оператор на системот за дистрибуција на природен гас ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како голем трговец, ако:“.

Во ставот (3) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото оператор на системот за дистрибуција на природен гас ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како голем трговец, ако не изработи и објави на својата веб-страница план за развој на системот за дистрибуција на природен гас, претходно одобрен од Регулаторната комисија за енергетика (член 130 став (2)).“.

Во ставот (4) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото оператор на системот за дистрибуција на природен гас ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“.

Ставот (5) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставовите (1) и (2) на овој член на одговорното лице во операторот на системот за дистрибуција на природен гас, глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (3) на овој член на одговорното лице во операторот на системот за дистрибуција на природен гас и глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (4) на овој член на одговорното лице во операторот на системот за дистрибуција на природен гас.“.

Член 85

Во член 227 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото снабдувач со природен гас ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како микротрговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“.

Во ставот (2) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото снабдувач со природен гас ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како микротрговец, глоба за прекршок во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“.

Во ставот (3) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото снабдувач со природен гас со обврска за јавна услуга ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како голем трговец, ако:“.

Точката 1) се менува и гласи:

„не ги формира продажните цени за природен гас со примена на тарифниот систем од членот 29 став (3) од овој закон, (член 29 став (5))“.

Во ставот (4) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото снабдувач со природен гас со обврска за јавна услуга ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како голем трговец, ако:“.

Ставот (5) се менува и гласи:

„На друштвото снабдувач со природен гас во краен случај ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 7.000 евра до 10.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како голем трговец, ако не ги снабдува потрошувачите кои останале без снабдувач со природен гас во случаите наведени во членот 138 став (1).“.

Ставот (6) се менува и гласи:

„На друштвото снабдувач со природен гас во краен случај ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифициран како голем трговец, ако не овозможи увид во податоци на Регулаторната комисија за енергетика, Комисијата за заштита на конкуренцијата и на Секретаријатот на Енергетската заедница согласно со членот 136 став (5), во врска со членот 138 став (12).“.

Во ставот (7) воведната реченица се менува и гласи:

„На друштвото трговец со природен гас ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како микротрговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:“.

Ставот (8) се менува и гласи:

„На друштвото трговец со природен гас ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како микротрговец, глоба за прекршок во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како

голем трговец, ако не овозможи увид во податоците на Регулаторната комисија за енергетика, Комисијата за заштита на конкуренција и Секретаријатот на Енергетската заедница (член 141 став (5)).“.

Ставот (9) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (1) на овој член на одговорното лице во друштвото снабдувач со природен гас и глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (2) на одговорното лице во друштвото снабдувач со природен гас.“.

По ставот (9) се додаваат три нови ставови (10), (11) и (12), кои гласат:

„(10) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (4) на овој член на одговорното лице во друштвото снабдувач со природен гас со обврска за јавна услуга и глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (3) на овој член на одговорното лице во друштвото снабдувач со природен гас со обврска за јавна услуга.

(11) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (5) на овој член на одговорното лице во друштвото снабдувач со природен гас во краен случај и глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (6) на овој член на одговорното лице во друштвото снабдувач со природен гас во краен случај.

(12) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност за прекршок за дејствата од ставот (7) на овој член на одговорното лице во друштвото трговец со природен гас и глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (8) на овој член на одговорното лице во друштвото трговец со природен гас.“.

Ставовите (10) и (11) кои стануваат ставови (13) и (14) се менуваат и гласат:

„(13) На друштвото снабдувач со природен гас или на друштвото трговец со природен гас може да му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење дејност во траење до шест месеци за прекршоците од ставовите (1), (2), (7) и (8) на овој член.

(14) На одговорното лице во друштвото снабдувач со природен гас или на одговорното лице во друштвото трговец со природен гас може да му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење дејност во траење до шест месеци за прекршоците од ставовите (1), (2), (7) и (8) на овој член.“.

Член 86

Во член 228 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како мал трговец, глоба во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како среден трговец и глоба во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како голем трговец, кое врши дејност.“.

По точката 3) се додаваат две нови точки 4) и 5), кои гласат:

„4) транспорт на сурова нафта преку нафтовод, односно транспорт на нафтени деривати преку продуктовод не овозможи пристап на корисниците на нафтоводот, односно продуктоводот заради транспорт на сурова нафта, односно нафтени деривати, ако биле исполнети техничките услови за пристап на трета страна (член 145-а став (1));

5) транспорт на сурова нафта преку нафтовод, односно транспорт на нафтени деривати преку продуктовод не обезбеди доверливост на деловните податоци од корисниците (член 145-а став (3)).“.

Точката 4) станува точка 6).

Во ставот (2) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како мал трговец, глоба во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како среден трговец и глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како голем трговец, кое врши дејност.“.

Ставот (3) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (1) на овој член на одговорното лице во друштвото и глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (2) на овој член на одговорното лице во друштвото.“.

Ставот (4) се менува и гласи:

„За прекршок од ставот (1) на овој член на друштвото може да му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење дејност во траење до 30 дена“.

Ставот (5) се менува и гласи:

„За прекршок од ставовите (1) и (2) на овој член на одговорното лице во друштвото може да му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење должност во траење до 30 дена.“.

Член 87

Членот 229 се менува и гласи:

„(1) На друштвото производител на топлинска енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 100 до 300 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како микротрговец, глоба за прекршок во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако не доставува годишни извештаи до Регулаторната комисија за енергетика и до градоначалникот на единицата на локалната самоуправа во врска со опремата, објектите, плановите за одржување, како и планираниот капацитет (член 152 став (3)).

(2) На друштвото регулиран производител на топлинска енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 100 до 300 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како микротрговец, глоба за прекршок во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако во текот на грејната сезона нема обезбедено оперативни резерви од алтернативно гориво (член 153 став (4)).

(3) Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото класифицирано како мал или среден трговец и глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото класифицирано како голем трговец за прекршок за дејствата од ставовите (1) и (2) на овој член.

(4) На одговорното лице во друштвото може да му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење должност во траење до една година.“.

Член 88

Членот 230 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ до 10% од вкупниот приход на правното лице остварен во претходната фискална година во енергетската дејност за чиешто вршење има добиено лиценца од Регулаторната комисија за енергетика ќе му се изрече за прекршок на операторот на системот за дистрибуција на топлинска енергија, ако:

1) не го одржува, развива и кога тоа е економски исплатливо, проширува системот за дистрибуција на топлинска енергија (член 155 став (1) точка 2));

2) не ги приклучи производителите и потрошувачите на системот за дистрибуција со кој управува, не им овозможи пристап на трета страна за користење на системот за дистрибуција и не ги применува цените и тарифите претходно одобрени од страна на Регулаторната комисија за енергетика (член 155 став (1) точка 3));

3) не ги преземе сите пропишани мерки за безбедност при користењето на системот за дистрибуција на топлинска енергија, како и мерките за заштита на животната средина (член 155 став (1) точка 6));

4) не врши надзор и тестирање на системот за дистрибуција на топлинска енергија (член 155 став (1) точка 10));

5) не ја следи техничката и функционалната подготвеност на објектите за дистрибуција на топлинска енергија и на својата веб-страница не објавува информации за техничката состојба на системот пред и по извршената реконструкција или санација по настаната хаварија (член 155 став (1) точка 11)) и

6) не откупува топлинска енергија од другите производители согласно со членот 156 став (4).

(2) На друштвото оператор на системот за дистрибуција на топлинска енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:

1) не обезбеди топлинска енергија потребна за покривање на загубите во дистрибутивната мрежа и системски услуги од регулираниот производител (член 155 став (1) точка 4));

2) не врши набавка, поставување и одржување на мерните уреди на излезните точки од производните постројки и во топлинските потстанции на коишто се приклучени објектите на потрошувачи и мерење на топлинската енергија што се презема или испорачува од топлинскиот систем (член 155 став (1) точка 5));

3) не го усогласи работењето на системот со производителите заради непречено вршење на дистрибуција на топлинска енергија (член 155 став (1) точка 9));

4) не подготви долгорочна прогноза на побарувачката на топлинска енергија (член 155 став (1) точка 12));

5) не ја достави до Регулаторната комисија за енергетика целокупната документација во врска со исполнување на договорите со производителите и снабдувачите со топлинска енергија, како и финансиските извештаи и ревидираните финансиски извештаи изработени од овластен ревизор, извештаите за работењето и други податоци (член 156 став (6)) и

6) не ги донесе и објави на својата веб- страница мрежните правила за дистрибуција на топлинска енергија, претходно одобрени од Регулаторната комисија за енергетика (член 157 став (1)).

(3) На друштвото снабдувач со топлинска енергија ќе му се изрече глоба за прекршок во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како микротрговец, глоба за прекршок во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како мал трговец, глоба за прекршок во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како среден трговец и глоба за прекршок во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ако е класифицирано како голем трговец, ако:

1) не ги снабдува потрошувачите со кои има склучено договор за сигурно, континуирано и квалитетно снабдување со топлинска енергија (член 158 став (1));

2) не склучи годишен договор со операторот на системот за дистрибуција на топлинска енергија за набавка на топлинска енергија за потребите на потрошувачите (член 158 став (2));

3) не доставува до Регулаторната комисија за енергетика, годишни извештаи за продадената топлинска енергија (член 158 став (5)) и

4) не доставува до Министерството и градоначалниците на единиците на локалната самоуправа на чија територија снабдувачот ја врши дејноста, годишни извештаи за продадената топлинска енергија (член 158 став (6)).

(4) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставовите (1) и (2) на овој член на одговорното лице во друштвото и глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (3) на овој член на одговорното лице во друштвото.“.

Член 89

Во член 231 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ од 100 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како мал трговец, глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како среден трговец и глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како голем трговец, ако:“.

Точката 2) се менува и гласи:

„повластениот производител кој користи повластена тарифа не ја извести Регулаторната комисија за енергетика за настанатите промени (член 191 став (14)).“.

По точката 2) се додава нова точка 3), која гласи:

„3) повластениот производител кој користи повластена тарифа не ја продава произведената електрична енергија единствено на операторот на пазарот на електрична енергија (член 192).“.

Точката 3) станува точка 4).

Ставот (2) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото класифицирано како мал или среден трговец и глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече на одговорното лице во друштвото класифицирано како голем трговец за прекршок за дејствата од ставот (1) на овој член.“.

Член 90

Членот 232 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 100 евра до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице корисник на електродистрибутивен систем, систем за дистрибуција на природен гас или систем за дистрибуција на топлинска енергија класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како мал трговец, глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како среден трговец и глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како голем трговец, ако не му овозможи на овластено лице на операторот на соодветниот систем право на пристап заради извршување на работите од членот 95 став (5), членот 131 став (4) и членот 159 став (3) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице, корисник на електродистрибутивен систем, систем за дистрибуција на природен гас или систем за дистрибуција на топлинска енергија, ако не му овозможи на овластеното лице на операторот на соодветниот систем право на пристап заради извршување на работите од членот 95 став (5), членот 131 став (4) и членот 159 став (3) од овој закон.

(3) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на трговец-поединец корисник на енергетски систем ако постапува спротивно на обврските утврдени во членот 195 став (1) од овој закон.

(4) Глоба во износ од 100 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице класифицирано како мал трговец, глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице класифицирано како среден трговец и глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице класифицирано како голем трговец, ако постапува спротивно на обврските утврдени во членот 195 став (1) од овој закон.

(5) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице корисник на енергетски систем ако постапува спротивно на обврските утврдени во членот 195 став (1) од овој закон.

(6) Глоба во износ од 100 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото вршител на енергетска дејност класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како мал трговец, глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како среден трговец и глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото класифицирано како голем трговец, ако ги злоупотребил деловните тајни и информации што ги добил при вршење на дејноста заради стекнување на деловна корист, како и заради преземање на дискриминаторски дејства во корист на трети лица (член 202 став (2)).

(7) Глоба во износ од 100 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице класифицирано како микротрговец, глоба во износ од 300 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице класифицирано како мал трговец, глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице класифицирано како среден трговец и глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице класифицирано како голем трговец:

1) ако не ја запише електроцентралата во регистарот на електроцентрали кои произведуваат електрична енергија од обновливи извори на енергија (член 185-а);

2) кое гради или изведува други работи, засадува растенија и дрвја на земјиште под, над и покрај енергетските објекти, уреди и постројки со кои се нарушува процесот на производство, пренесување и дистрибуција на енергија или се загрозува безбедноста на луѓето и имотот, освен во случаите определени со овој закон (член 203 став (1)) и

3) сопственик, односно корисник на земјиштето ако не дозволи премин преку тоа земјиште за вршење премер, снимање, проектирање и изведување на работи на одржување и реконструкција на енергетски објекти, како и вршење на инспекциски надзор на објектите кои се поставени на тоа земјиште (член 204 став (1)).

(8) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставот (1) на овој член на одговорното лице во друштвото.

(9) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок за дејствата од ставовите (4), (6) и (7) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(10) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице за дејствата од ставот (7) на овој член.“.

Член 91

(1) Уредбата од членот 6 од овој закон со кој се менува членот 15, Владата ја донесува во рок од девет месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Правилата од членот 7 од овој закон со кој се менува членот 24 став (1) точка 1) алинеја 22, Регулаторната комисија за енергетика ги донесува во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(3) Правилникот од членот 8 од овој закон со кој се менува членот 25 став (3), Регулаторната комисија за енергетика го донесува во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(4) Тарифните системи од членот 10 од овој закон со кој се менува членот 29 став (3), Регулаторната комисија за енергетика ги донесува во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(5) Правилата од членот 11 од овој закон со кој се додава нов член 30-а, Регулаторната комисија за енергетика ги донесува во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(6) Правилата од членот 31 од овој закон со кој во членот 84 се додава нов став (4), Регулаторната комисија за енергетика ги донесува во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(7) Правилата од членот 32 од овој закон со кој се додава нов член 85-а, операторот на електропреносниот систем ги донесува во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(8) Правилникот од членот 52 од овој закон со кој се додава нов член 172-а, министерот го донесува во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(9) Тарифникот од членот 53 од овој закон со кој во членот 181 се додава нов став (9), министерот го донесува во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(10) Тарифникот од членот 54 од овој закон со кој се менува членот 182 став (4), операторот на пазарот на електрична енергија го донесува во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(11) Уредбата од членот 54 од овој закон со кој во членот 182 се додава нов став (7), Владата ја донесува во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(12) Правилата од членот 54 од овој закон со кој во членот 182 се додава нов став (8), операторот на пазарот на електрична енергија ги донесува во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(13) Правилникот од членот 66 од овој закон со кој во членот 199 се додава нов став (12), министерот го донесува во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(14) Правилникот од членот 68 од овој закон со кој се додава нов член 208-а, Регулаторната комисија за енергетика го донесува во рок од девет месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 92

(1) Регистарот на гаранции за потекло на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија, архивата и другата документација поврзана со гаранциите за потекло со кои располага Агенцијата за енергетика, во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон се пренесуваат на операторот на пазарот на електрична енергија.

(2) Постапките за издавање, пренос, укинување или поништување на гаранции за потекло, како и за признавање на гаранции за потекло издадени во други држави, кои се започнати пред влегувањето во сила на овој закон ќе завршат во согласност со Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ број 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 96/19).

Член 93

(1) Членовите на Комисијата за жалби и нивните заменици именувани пред влегувањето во сила на Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ број 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 96/19) престануваат да ја вршат функцијата 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Постапките започнати пред Комисијата за жалби од ставот (1) на овој член согласно со Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ број 16/11, 136/11, 79/13, 164/13, 41/14, 151/14, 33/15, 192/15, 215/15, 6/16, 53/16 и 189/16) продолжува да ги води Регулаторната комисија за енергетика според законот кој бил во сила на денот на поведување на постапката.

Член 94

Одредбите од членот 6 од овој закон со кој се менува членот 15 ќе започнат да се применуваат од 1 јули 2023 година.

Член 95

Одредбите од членот 52 од овој закон со кој се додава нов член 172-б ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2023 година.

Член 96

Одредбите на членот 2 од овој закон со кој се менува членот 3, членот 7 од овој закон со кој се менува членот 24, членот 8 од овој закон со кој се менува членот 25, членот 9 од овој закон со кој се додава нов член 25-а, членот 24 од овој закон со кој се менува членот 67, членот 25 од овој закон со кој се додава нов член 67-а, членот 32 од овој закон со кој се додава нов член 85-а, членот 67 од овој закон со кој се дополнува членот 206, членот 68 од овој закон со кој се додава нов член 208-а, членот 76 од овој закон со кој се менува членот 218 и членот 78 од овој закон со кој се менува членот 220, ќе престанат да важат со денот на пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Член 97

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.